

VERSTERKEN VAN VEERKRACHT

Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022

**“WE RICHTEN ONS
BELEID VEEL MEER OP
PREVENTIE EN
DE KRACHT VAN DE
LOKALE SAMENLEVING
EN WE VERSTERKEN
DE POLITIEKE
EN BESTUURLIJKE
STURING”**

VOORWOORD

Met trots presenteren wij het “Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022”. Met dit derde beleidsplan zetten we een grote vervolgstap in de transitie van de jeugdzorg, Wmo en participatie. We richten ons beleid veel meer op preventie en de kracht van de lokale samenleving en we versterken de politieke en bestuurlijke sturing.

Bij de start van de decentralisaties waren er veel onzekerheden: hebben we iedereen in beeld, kunnen we goed inspelen op de hulpvragen, zijn de budgetten toereikend, zijn de administratieve processen op orde en hoe geef je eigenlijk een complexe verandering vorm? We zijn in 2015 dan ook gestart met een transformatieaanpak waarin een integrale benadering van de hulpvraag en een gemeentelijke organisatie van de toegang kernelementen zijn. Zo zouden we goed zicht krijgen op de hulpvraag van mensen en konden we die breed en integraal benaderen terwijl we tegelijkertijd grip houden op kosten. Na twee jaar kunnen we constateren dat we de hulpvraag aankunnen, de kosten mee lijken te vallen en de administratieve chaos is uitgebleven.

Toch is er geen reden om tevreden achterover te leunen. Om echt de kracht van de lokale samenleving aan te spreken en sociale problemen in een vroeger stadium aan te pakken blijkt meer inspanning nodig. In dit beleidsplan presenteren we De Lansingerlandse Standaard en tien beleidsaccenten. De Lansingerlandse Standaard borgt dat voor iedereen die hulp nodig heeft, deze ook beschikbaar is. Met de tien beleidsaccenten zetten we in op vergroting van participatie van jeugdigen en ouderen, werk voor volwassenen, meer preventieve ondersteuning zodat we problemen eerder aanpakken en een versterkte samenwerking met lokale organisaties en vrijwilligers.

Maar niet alleen het beleid ontwikkelt. De afgelopen twee jaar is gebleken dat politieke en bestuurlijke sturing in het sociale domein versterkt moet worden. Gemeenteraden ervaren een tekort aan zinvolle stuurinformatie om hun kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen. Wethouders moeten werken met “geërfde” inkoopsystemen waarmee ze ambities rond bijvoorbeeld innovatie en resultaatsturing bij aanbieders niet altijd goed kunnen vormgeven. Met dit plan gaan we ook de sturing verbeteren. De beleidsaccenten geven de gemeenteraad de mogelijkheid stevige politieke keuzes over het beleid te maken. Via een vernieuwd monitoringssysteem kan de gemeenteraad de uitvoering van het beleid beter controleren en wordt ze beter ondersteund bij de politieke agendering van beleidsmatige vraagstukken. Tot slot bevat het plan duidelijke criteria waarop het inkoopbeleid herijkt kan worden.

Met dit plan kiezen we voor een actieve rol van de gemeente. We besteden onze taken niet uit aan zorgaanbieders, maar kiezen voor actieve regie op de toegang, het veld van aanbieders, de integraliteit van het beleid en de ontwikkeling van de transformatie. Het is immers onze taak om te zorgen dat iedereen mee kan doen!

Ankie van Tatenhove & Jeroen Heuvelink

INHOUD

BELEIDSPLAN SOCIAAL DOMEIN 2018-2022

01

BELEIDSPLAN 2018-2022: 07 DE VOLGENDE STAP IN DE TRANSFORMATIE

Context	07
Transformatie is een doorlopend proces van Plan, Do, Check, Act	
Ingrediënten voor Beleidsplan 2018-2022	07
Relatie met andere domeinen, wetten en plannen	08
Regionale samenwerking	08
Leeswijzer	08

BIJLAGEN BOEKJE

I	De Lansingerlandse route
II	Samenvatting van ‘Pijlers voor de gemeentelijke doelen op het sociaal domein in Lansingerland’
III	De doelenschema’s
IV	Kosten Lansingerlandse Standaard
V	Indicatieve uitwerking beleidsaccenten
VI	Samenhang en proces van inkoop
VII	Toepassing van het afwegingskader: een voorbeeld

DEEL A

02

VISIE EN KADERS VOOR HET SOCIAAL DOMEIN

Visie: versterken van veerkracht	12
Hoofddoelen	13
Kaders voor beleid: van systeemwereld naar leefwereld	13

03

DE LANSINGERLANDSE STANDAARD

Element 1: Samen bouwen aan de samenleving	16
Element 2: De touwtjes zelf in handen	16
Element 3: Op tijd erbij!	18
Element 4: Passende hulp en ondersteuning	19

04

BELEIDSACCENTEN VOOR HET VERSTERKEN VAN VEERKRACHT

De 10 beleidsaccenten	22
-----------------------	----

05

KEUZEPAKKET ACCENTEN

Voorkeurspakket college	26
Alternatieve pakketten	27

DEEL B

06

FINANCIËN

Van begroting naar doelenschema’s	33
Welke financiële ruimte hebben wij in 2018 en verder?	34
Wat kost de uitvoering van de beleidsaccenten?	35

07

INKOOP, MONITOREN & STUREN

Inkoop	38
Monitoren	39
Sturen	44

08

VERVOLG: UITVOERINGSAGENDA

Uitvoeringsplannen beleidsaccenten (Q2-Q3)	46
Inkoop (Q1-Q2)	46
Bedrijfsvoering (Q2-Q4)	46
Monitoring	47
De uitwerkingsagenda	47

01 BELEIDSPLAN 2018-2022: DE VOLGENDE STAP IN DE TRANSFORMATIE

In dit beleidsplan presenteren we een fictieve familie uit Lansingerland, zodat u, als lezer, een concreet, levendig beeld krijgt van de beleidskaders.

Graag laten we jullie kennismaken met de familie van der Veen uit Lansingerland.

Moeder: Marijke (70)

Kinderen: Marcel (42) & Linda (40)

Klein kinderen: Noëlle (15) & Thomas (10)

Marijke is net 70 geworden, woont zelfstandig en kampt met gezondheidsproblemen. Ze moet rondkomen van haar AOW. Door haar diabetes en longemfyseem is ze slecht ter been en kortademig, waardoor ze weinig de deur uit gaat en haar sociale contacten minimaal zijn. Ze leunt daarom veel op haar enige zoon Marcel (42) en schoondochter Linda (40). Marcel en Linda zijn positief ingesteld, maar hebben zelf wel de nodige problemen. Het lukt Marcel niet om een vaste baan te krijgen als automonteur, hij heeft steeds tijdelijke contracten. Dit geeft veel onzekerheid. Hij geeft de moed niet op en tijdens periodes zonder werk doet hij vrijwilligerswerk voor de voetbalclub, waar dit heel erg wordt gewaardeerd. Linda heeft een vast contract. Ze werkt drie dagen per week als administratief medewerkster bij een bouwbedrijf. Haar ouders leven allebei niet meer.

Marcel en Linda hebben twee kinderen: Noëlle (15) en Thomas (10). Noëlle zit in de derde klas van het VMBO en het gaat redelijk goed met haar. Ze heeft een lichte vorm van dyslexie, hiervoor krijgt ze ondersteuning. Haar jongere broertje Thomas heeft PDD-NOS (een vorm van autisme). Thomas heeft veel behoefte aan structuur en vindt het moeilijk om sociale contacten aan te gaan. In het gezin gaat daarom veel aandacht uit naar Thomas, waardoor Noëlle zich af en toe verloren en eenzaam voelt. Noëlle trekt zich daarom steeds meer terug en zoekt bevestiging bij haar vrienden.

Voor Marcel en Linda zijn de zorgen af en toe te veel. Hun inkomen is niet stabiel, waardoor ze sommige maanden nauwelijks rondkomen. Ze weten zich niet altijd raad met de zorg voor de moeder van Marcel en hun zoon Thomas. Daarnaast zien ze dat Noëlle hevig begint te puberen en zijn ze soms bang dat ze zich laat beïnvloeden door 'slechte' vrienden.

Context

Op 1 januari 2015 kreeg de gemeente de verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning overgedragen van het rijk, de provincie, zorgkantoren en zorgverzekeraars. Deze overheveling ging gepaard met bezuinigingen. Dit betekende dat gemeenten andere keuzes moesten maken en aan de slag moesten met de transformatie. Bij de decentralisaties is gekozen voor geleidelijkheid. De ondersteuning is in eerste instantie ongewijzigd voortgezet en met de aanbieders van zorg en ondersteuning zijn afspraken gemaakt voor de eerste jaren, tot en met 2017. Wel is ruimte gegeven voor nieuwkomers, innovatie en experimenten van samenwerkingspartners en voor nieuwe vormen van ondersteuning.

Besloten is om na deze overgangsperiode, per 1 januari 2018, een nieuw kader te definiëren voor het Sociaal Domein van Lansingerland.

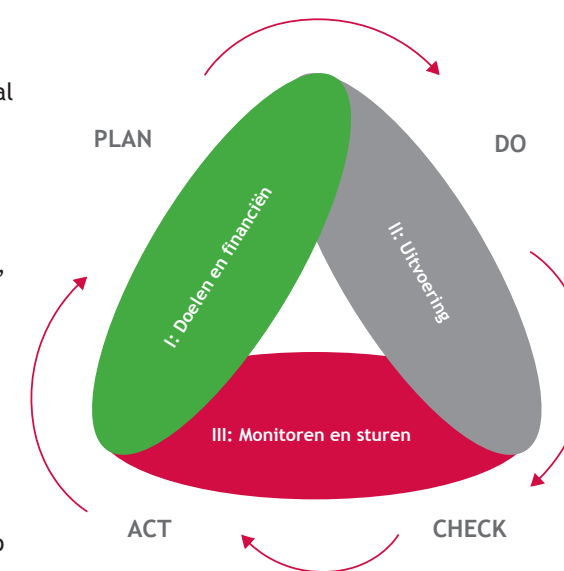
Transformatie is een doorlopend proces van Plan, Do, Check, Act

We doen steeds nieuwe inzichten op en wensen veranderen, zowel op inhoudelijk als op procesmatig niveau. Dat betekent dat transformatie geen einddoel is, maar een continu proces om een efficiënte ondersteuning van inwoners met een hulpvraag bij te stellen en aan te scherpen.

We zien transformatie als een doorlopende beweging die door monitoring: meten, sturen en controleren, ervoor zorgt dat de zorg en ondersteuning aansluiting blijft houden bij de vraag van onze inwoners.

Met monitoren krijgen we inzicht in effectiviteit en in de verbeterpunten. Op basis daarvan en op basis van trends en signalen kunnen we onze doelen bijstellen of besluiten andere instrumenten te gebruiken of andere accenten te leggen.

Het beleidsplan 2018-2022 markeert de kaders voor dat transformatieproces, dat gaande is en zal blijven. Dit beleidsplan biedt niet hét ideale model voor het Sociaal Domein maar biedt de kaders waarbinnen we voortdurend werken aan het optimaliseren van het proces om onze doelen te bereiken. We zien transformatie als een doorlopende beweging die door het meten, sturen en controleren zichzelf continu verbetert: het college voert uit aan de hand van de door de raad gestelde doelen. De wijze van monitoring wordt weer sterk bepaald door de wijze van uitvoering en zorgt voor sturing op de doelen. Het monitoren geeft ons inzicht in effectiviteit en verbeterpunten. Op basis daarvan en op basis van trends en signalen kunnen we onze doelen of onze instrumenten bijstellen. Dit komt overeen met de Plan, Do, Check, Act-cyclus van Deming.

Figuur 1: Plan, Do, Check, Act cyclus

Ingrediënten voor Beleidsplan 2018-2022

Het beleidsplan is de resultante van onderzoek, ervaring en keuzes. Het is gebaseerd op de wettelijke taken en op de resultaten van onderzoek en op gesprekken die in de afgelopen periode zijn gevoerd. In bijlage I is een uitgebreide beschrijving toegevoegd hoe we tot het voorliggende beleidsplan zijn gekomen (*de ‘Lansingerlandse route’*).

Pijlers¹

Het beleidsplan steunt op drie pijlers - eerder beschreven in het document ‘Pijlers voor het Sociaal Domein’:

- de Wetten: gemeentelijke taken op het gebied van het sociaal domein zoals verwoord in de Participatiewet, de Wmo, de Jeugdwet, de Wet publieke gezondheid en een aantal kleinere wetten;
- de Levensloop: de verschillende levensfasen met de ontwikkelingen die daarbij passen en de verstoringen die daarbij kunnen optreden;
- de Trendanalyse: een gegevensverzameling vanuit verschillende bronnen over aspecten die gerelateerd zijn aan het Sociaal Domein. Het gaat om landelijke regionale en lokale gegevens, specifiek toegespitst op de gemeente Lansingerland.

Een samenvatting van de Pijlers is opgenomen in bijlage II.

Inspiratie en consultatie

We organiseerden onder andere inspiratiesessies voor professionals en aanbieders, voor de Adviesraad Sociaal Domein en voor raadsleden, we gingen in dialoog met inwoners, we organiseerden werkbezoeken naar andere gemeenten, keken mee bij onze aanbieders en bezochten congressen over diverse thema’s.

Ervaringen via pilots

We gaven ruimte voor pilots, waarbij we vooral keken naar de vraag van de inwoners en zochten naar verbetering op de raakvlakken tussen de verschillende wetten. We hebben gezocht naar mogelijkheden om bijvoorbeeld voorzieningen te creëren op het grensvlak tussen jeugdbeleid en onderwijs, tussen Wmo en Participatie, tussen maatwerk en vrij toegankelijk. De pilotvorm betekende dat er ruimte was voor experiment. Soms een schot in de roos, soms moest er flink worden bijgesteld, maar de ervaringen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan. Het verkregen inzicht is meegenomen.

Relatie met andere domeinen, wetten en plannen

Het Sociaal Domein staat niet op zichzelf. Er zijn tal van dwarsverbanden met andere wetten, andere verantwoordelijke instanties en andere thema’s die raken aan het Sociaal Domein en die invloed hebben op het meedoen aan de samenleving van Lansingerland:

- Voor jeugd is er een relatie met het onderwijs, sport en cultuur, speelvoorzieningen, jeugdactiviteiten, jeugdparticipatie en veiligheid. En waar het gaat om jongvolwassenen is er ook een relatie met de thema’s wonen en werk. Een voorbeeld van een concreet dwarsverband is de Onderwijsvisie.
- De Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Zorgverzekeringswet en de Wet Langdurige Zorg zijn nauw met elkaar verbonden. Waar de verantwoordelijkheid van de ene wet ophoudt, start die van de andere wet. Ook is samenwerking met huisartsen, zorgverzekeraars, intramurale instellingen en wijkverpleegkundigen van groot belang voor de continuïteit van zorg en ondersteuning, met name voor kwetsbare inwoners. Daarnaast is de samenwerking met afdelingen en partijen rondom wonen van groot belang om het zo lang mogelijk zelfstandig wonen mogelijk te maken.
- Voor de Participatiewet werken we samen in de regio Zuid-Holland Centraal en is er een relatie met het bedrijfsleven in Lansingerland. Het gaat dan zowel om de maatschappelijke betrokkenheid maar ook om een gezonde lokale economie en arbeidsplaatsen voor onze inwoners.

1 | Pijlers voor het Sociaal Domein, corsanummer T16.07529 en gepresenteerd aan de commissie Samenleving op 20 april 2016. Een samenvatting van de Pijlers is opgenomen in bijlage II van het Bijlagenboekje.

Bij de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard en de uitwerking van de verdiepende beleidsaccenten voor veerkracht komt de relatie met andere domeinen en organisaties nadrukkelijk in beeld. Het Sociaal Domein is immers geen geïsoleerd beleidsveld, maar is ingebed in de leefwereld van onze inwoners.

Regionale samenwerking

Op een aantal domeinen werken we samen in regionale verbanden. Voor de specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering, Veilig Thuis en GGD (gezondheidszorg) werkt Lansingerland samen in de regio Rijnmond. Op een aantal thema’s van participatie zoals werkgeversbenadering, sociaal ondernemen en asielgerechtigden werken we samen in de regio Zuid-Holland Centraal. Voor een aantal vormen van Wmo-begeleiding werken we in H6 verband. En voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang werken we samen met de centrumgemeente Rotterdam.

Leeswijzer

Het beleidsplan bestaat uit twee delen: deel A en deel B. Deel A gaat in op de leefwereld van de inwoner en deel B gaat in op de systeemwereld.

Deel A

Hoofdstuk 2 beschrijft de kern van het beleidsplan. Onze visie en uitgangspunten, onze inzet en onze keuzes. Hoofdstuk 3 omvat in de eerste plaats de kaders voor alle taken op het gebied van het Sociaal Domein, waaronder de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Al deze taken, die ertoe bijdragen dat onze inwoners zo zelfstandig als mogelijk wonen, leven en participeren in Lansingerland vormen samen de zogenaamde Lansingerlandse Standaard. Deze Standaard gaat uit van de levensloop. In hoofdstuk 4 benoemen we een aantal beleidsaccenten op die thema’s waar trends aangeven dat er behoefte is aan extra inzet. In hoofdstuk 5 wordt een keuze gemaakt voor de inzet op deze accenten.

Deel B

In hoofdstuk 6 hebben wij de financiële paragraaf uitgewerkt. Hierbij gaan wij in op de kosten van de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard, de beleidsaccenten en de financiële ruimte. De uitkomsten van dit hoofdstuk hebben reeds als input gediend voor de in hoofdstuk 5 gemaakte keuzes tussen de beleidsaccenten. In hoofdstuk 7 gaan wij in op de realisatie, monitoring en sturing van het ingezette beleid. In hoofdstuk 8 beschrijven wij tenslotte op welke wijze wij dit uit gaan werken en implementeren. Wij spreken in dit kader van een uitvoeringsagenda voor 2017. ●

“Voor de ontwikkeling van Thomas zijn de samenwerkingsverbanden in de gemeente heel belangrijk. Toen Linda en Marcel hulp vroegen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, werd er snel actie ondernomen. Doordat de lijntjes kort zijn kon snel begeleiding worden ingeschakeld via Ipse de Bruggen. Twee keer per week komt nu een begeleider aan huis, die Thomas helpt met de dagelijkse taken. Voor de overige gezinsleden geeft dit ook rust.”

DEEL A

DE LEEFWERELD

Doelen, uitgangspunten,
de Lansingerlandse
Standaard en de accenten

02 VISIE EN KADERS VOOR HET SOCIAAL DOMEIN

Uit de gesprekken die in de aanloop naar dit beleidsplan zijn gevoerd met inwoners, met professionals, met aanbieders en andere betrokkenen is duidelijk geworden dat de kracht van Lansingerland zit in de onderlinge relaties, het sterke maatschappelijk middenveld en de bijna vanzelfsprekende houding van individuele inwoners om zich als vrijwilliger in te zetten voor anderen. De samenleving is daarmee een vangnet voor wie het niet alleen redt.

Hoewel de eigen kracht en de aandacht voor het sociale netwerk vanaf het begin aandacht hebben gekregen, is de betekenis van de samenleving als geheel voor het Sociaal Domein niet benoemd. Terwijl juist dáár de kracht blijkt te zitten. Daar zit ook de zorg, want de meest kwetsbare mensen participeren het minst in de samenleving en hebben de kleinste netwerken. Wie geen netwerk heeft, heeft daarom al snel minder veerkracht om het hoofd te bieden aan probleemsituaties.

Uit de onderzoeken is duidelijk geworden dat Lansingeland in het algemeen gezond is en dat het merendeel van onze inwoners mee kan doen in de samenleving. Uit de levensloop en trendanalyse weten we waar de risico's zitten. Maar voor wie niet mee kan doen, of uitvalt, geldt dat de problemen vaak complex zijn en is er geen simpele oplossing. Wanneer er sprake is van multiproblematiek is het verbeteren van de situatie en het leren omgaan met de problemen soms het hoogst haalbare. Dat vraagt versterking van de weerbaarheid.

Ook bij het benoemen van de beleidsaccenten is door de gesprekspartners nadruk gelegd op het vasthouden van de kracht van de samenleving, het vergroten van de eigen kracht van kwetsbare inwoners en op het voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van de omstandigheden waarin ze met hun ouders leven.

Visie: versterken van veerkracht
Onze inwoners vormen samen een gezonde, energieke en betrokken samenleving. De kracht van onze samenleving ligt in een gedeeld besef van onderlinge verbondenheid; tussen jong en oud, arm en rijk en ongeacht herkomst, aard of geloofsovertuiging. We rekenen op de samenredzaamheid van een inclusieve samenleving, waarin zo veel mogelijk mensen gewoon meedoen en worden gewaardeerd om wie ze zijn en wat ze brengen. Een sterke samenleving neemt verantwoordelijkheid, heeft oog voor kwetsbaren, houdt rekening met beperkingen en kan tegen een stootje.

Onze inwoners zijn unieke mensen met eigen talenten en beperkingen. Mensen komen het meest tot hun recht wanneer ze hun capaciteiten kunnen gebruiken en mee kunnen doen in de samenleving. Ook als we daarbij rekening moeten houden met hun beperkingen of problemen. Indien mogelijk lossen we samen de problemen op en versterken zo de eigen kracht. Maar wanneer dat niet mogelijk is, zetten we in op het accepteren en het leren omgaan met de situatie en het investeren in het netwerk, of het opbouwen daarvan. Daarmee vergroten we de veerkracht en zorgen we dat alle inwoners deel blijven uitmaken van de samenleving.

Hoofddoelen

Met de specifieke aandacht voor de kracht van de samenleving voegen we aan de hoofddoelen die eerder zijn benoemd een extra hoofddoel (A) toe.

- 1 Sterke samenleving:**
De kracht van de samenleving wordt optimaal benut: onderlinge verbondenheid in allerlei verbanden draagt bij aan het individuele welzijn en welbevinden van mensen.
- 2 Evenwichtige, gezonde jongeren:**
Kinderen en jongeren (0-23 jaar) groeien veilig en gezond op en ontwikkelen zich tot zelfredzame burgers.
- 3 Zelfredzame, betrokken volwassenen:**
Volwassenen (18-67 jaar) zijn financieel onafhankelijk, kunnen voor zichzelf zorgen, investeren in hun netwerken en dragen bij maatschappelijke participatie.
- 4 Vitale, zelfredzame ouderen:**
Ouderen (vanaf 67 jaar) blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren, wonen en participeren.

Om onze doelen te bereiken zetten wij in op drie elementen:

- 1** De Lansingerlandse Standaard, uitgewerkt in hoofdstuk 3;
- 2** De beleidsaccenten, uitgewerkt in hoofdstuk 4;
- 3** Inkoop, monitoring en sturing, uitgewerkt in hoofdstuk 7.

Kaders voor beleid: van systeemwereld naar leefwereld
In de begin periode ging veel aandacht uit naar de zogenaamde systeemwereld. De transitie van het sociaal domein bracht onzekerheid met zich mee of iedereen in beeld was en de zorg of ondersteuning kreeg die nodig was. De systeemwereld is noodzakelijk om zicht te houden op het aanbod, de effectiviteit, de efficiency, de kosten en de trends. De systeemwereld is vooral van belang voor de kwaliteitsbewaking, bij de inkoop, monitoring en controle.

Maar voor de uitvoering van ons beleid en de realisatie van onze visie verschuift de focus naar de leefwereld van onze inwoners. De kwaliteit van leven gaat over meer dan alleen de juiste zorg of efficiënt ingerichte ondersteuning. De leef-omgeving is van cruciaal belang voor het welbevinden en die verschilt per persoon.

Voor de komende periode continueren we de eerder gemaakte keuzes die passen bij deze verschuiving naar de leefwereld:

1 Een inclusieve samenleving

We gaan ervan uit dat alle inwoners, ongeacht hun afkomst, geaardheid of status, meedraaien in de samenleving en daar mede vorm aan geven. We bejegenen elkaar met respect en accepteren elkaar als volwaardig lid van de samenleving. Dit uit zich bijvoorbeeld in de wijze waarop wij omgaan met iemand met een hulpvraag.

2 Een integrale benadering met de focus op de uitvoering

Mensen die zich tot de gemeente wenden met een hulpvraag zijn het best geholpen met een vorm van ondersteuning die past binnen de context van hun leven. Zij mogen van ons verwachten dat we goed luisteren naar hun ondersteunings-vraag en dat wij hen met respect behandelen. Samen met de inwoner stelt de toegangsmedewerker een ondersteu-ningsplan op en wordt verkend welke oplossingen voor hem het best passend zijn. Vanuit de uitvoering benaderen we onze inwoners met een levensbrede benadering en kijken we met een brede blik.

3 Het optimaal benutten van de eigen kracht

We gaan ervan uit dat mensen bij voorkeur regie hebben over hun eigen leven. Dat betekent ook dat we van inwoners verwachten dat zij hun eigen mogelijkheden zoveel mogelijk benutten. We verwachten dat iemand met een hulpvraag eerst onderzoekt of en hoe hij iets zelf kan doen, kan organiseren of kan aanschaffen, gebruik makend van een eigen netwerk van familie, vrienden en burens. Ook kan hij gebruik maken van de vrij toegankelijke voorzieningen die de gemeente faciliteert, zoals een klussendienst, (school) maatschappelijk werk of een inloopvoorziening. Op die manier houdt hij de touwtjes zelf in handen.

4 Ondersteuning op maat

Inwoners die het niet, niet volledig of niet meer op eigen kracht redden, bieden we ondersteuning op maat. Dat houdt in dat we rekening houden met de zwaarte van de problematiek, de complexiteit daarvan, met de benodigde intensiteit en dat we oplossingen zoeken in zowel vrij toegankelijke als in maatwerkvoorzieningen. We hanteren de principes:

- licht waar mogelijk, intensief waar nodig;
- eenvoudig waar mogelijk, multidisciplinair waar nodig;
- tijdelijk waar mogelijk, permanent waar nodig.
- Een flexibel ondersteuningsplan is de basis voor de ondersteuning op maat.

5 Lokaal tenzij regionaal een meerwaarde heeft

We gaan ervan uit dat inwoners gebaat zijn bij ondersteuning zo dicht mogelijk in de buurt. Naast ondersteuning biedt dat namelijk ook mogelijkheden om meer duurzame sociale contacten te leggen. Sommige voorzieningen zijn echter alleen rendabel bij een groter volume. In die gevallen werken wij samen met buurgemeenten. Dat geldt ook voor voorzieningen die vragen om congruente samenwerking, bijvoorbeeld bij de aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling binnen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

6. Ondersteuning is voor alle inwoners toegankelijk

In Lansingerland hebben we niet gekozen voor wijkteams maar voor toegangspartijen. Deze partijen helpen onze inwoners met het vinden van passende ondersteuning op hun ondersteuningsvraag. Iedereen met een hulpvraag heeft daarnaast recht op cliëntonder-steuning. Dat kan iemand uit de omgeving zijn, maar ook een onafhankelijke cliëntonder-steuner.

We hebben in Lansingerland drie toegangspartijen, per leeftijdscategorie één. Voor sommige ondersteuningsvragen kunnen inwoners direct bij een organisatie terecht zonder dat hier een besluit van de gemeente voor nodig is. Dit noemen we vrij toegankelijke voorzieningen. De ondersteuning waarvoor wel een besluit van de gemeente nodig is, noemen we een maatwerkvoorziening. Het is wettelijk bepaald dat ook huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten toegang mogen verlenen tot jeugdhulp.

Soms zijn hulpvragen zo complex dat een specifieke deskundigheid nodig is om tot de meest passende oplossing te komen. De consultants van de gemeente kunnen in zo’n geval extern advies opvragen bij een expertteam.

Daarmee continueren we de integrale benadering waarvoor we in 2015 hebben gekozen. We beoordelen de vraag van onze inwoners niet solitair, maar beoordelen die in de context van zijn leefsituatie en zoeken en verankeren de versterking van de veerkracht zo veel mogelijk in hun eigen leefomgeving of sociale netwerk. ●

“Marijke realiseert zich dat ze veel vraagt van haar zoon en schoon-dochter en besluit dat ze het heft in eigen handen moet nemen. Ze neemt contact op met Welzijn Lansingerland. Ze vindt het best spannend. Het gesprek met de ouderenadviseur helpt haar heel erg, ze wist niet dat er zoveel mogelijk was: van boodschappendienst, dagbesteding (van bewegen tot gezellig kletsen), tot een maatje.”

03 DE LANSINGERLANDSE STANDAARD

De meeste inwoners zijn prima in staat om richting te geven aan hun eigen leven en dat van hun gezin. Zij voorzien in hun eigen levensonderhoud en voelen zich mede verantwoordelijk voor het welzijn van anderen en het welbevinden van hun sociale omgeving. Ze maken deel uit van netwerken met collega’s, vrienden, (sport)verenigingen, kerken en de buurt en kunnen daarop terugvallen wanneer ze hulp of ondersteuning nodig hebben. Ze halen veerkracht uit hun netwerk.

Een klein percentage van onze inwoners, van jong tot oud, loopt risico op achterstand of uitsluiting. Kwetsbare inwoners kunnen niet op eigen kracht, zonder (tijdelijke) ondersteuning functioneren in de samenleving en missen het netwerk dat hen veerkracht geeft. Om te investeren in de veerkracht van individuele inwoners is de betrokken samenleving onmisbaar. Daarom hebben we de investering in de samenleving expliciet benoemd in onze hoofddoelen.

Op grond van de wetten voor het Sociaal Domein zorgt de gemeente voor preventie en ondersteuning voor inwoners. Wij hebben een norm ontwikkeld voor de uitvoering van deze wettelijke taken. We noemen deze norm de Lansingerlandse Standaard. Deze standaard bestaat uit de basis die we als gemeente moeten en willen bieden. Deze Standaard is gebaseerd op het uitgangspunt van een inclusieve samenleving en is daarmee van toepassing op alle inwoners, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking. De Lansingerlandse Standaard bestaat uit 4 elementen, die aangeven welke norm Lansingerland hanteert voor haar inzet. Een uitgebreid overzicht van doelen en instrumenten per leeftijdscategorie en de toelichting daarop zijn opgenomen in bijlage III van het Bijlagenboekje.

Element 1: Samen bouwen aan de samenleving

Inwoners dragen op allerlei manieren bij aan het reilen en zeilen in de samenleving. Velen zetten zich - vaak naast hun werk - in voor hun eigen leefomgeving. Ze maken onderdeel uit van netwerken van collega’s, vrienden, (sport)verenigingen, burens enzovoort en zorgen er dan bijvoorbeeld voor dat een buurman in beeld blijft, dat er zo nu en dan een helpende hand wordt aangereikt aan vrienden en dat het prettig wonen is in de buurt.

De kracht van de samenleving zit in tal van kleine en grote lokale initiatieven van inwoners die verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving en op allerlei manieren bijdragen aan het reilen en zeilen van de samenleving. De kracht zit ook in ondernemingen, verenigingen en maatschappelijke organisaties, klein of groot, die zich inzetten voor de energieke lokale samenleving, ruimte geven aan mensen die niet zo goed mee kunnen komen en rekening houden met hun beperkingen. Een betrokken samenleving is van waarde voor de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners.

Wij stimuleren een energieke samenleving waarin iedere inwoner zijn plek heeft. Hierin passen een actief verenigingsleven, veel vrijwilligers, mantelzorgers en werkgevers met een inclusief personeelsbeleid.

Element 2: De touwtjes zelf in handen

We gaan ervan uit dat inwoners verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven en zoveel mogelijk zelf de regie houden. Ook wanneer ze (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van ondersteuning. We spreken inwoners aan op hun eigen

verantwoordelijkheid en stimuleren hen om vooruit te denken, te kiezen voor een gezonde levensstijl en indien nodig gebruik te maken van de vrij toegankelijke voorzieningen om hun leven weer op de rit te krijgen.

Kinderen ontwikkelen zich tot zelfredzame inwoners

Om veilig en gezond te kunnen ontwikkelen tot een zelfredzame inwoner is het leggen van een goede basis erg belangrijk. Een kind dat een stevige basis meekrijgt leert zijn eigen kracht te ontwikkelen en te benutten. Die stevige basis wordt in de eerste plaats gelegd door de ouders en/of verzorgers, die daartoe voldoende opvoedvaardigheden nodig hebben en die een veilig thuis kunnen bieden. Naarmate het kind ouder wordt bouwen de opvang, school, sportclubs, vrienden, vakantiebaantjes enzovoort mee aan de basis. De ruimte die kinderen krijgen om de eigen talenten te benutten en te ontplooiën bepaalt in belangrijke mate hun kansen om volledig en volwaardig mee te kunnen draaien in de maatschappij en daar een bijdrage aan te kunnen leveren.

We stimuleren een gezonde ontwikkeling van kinderen zodat ze opgroeien tot inwoners die zelfredzaam zijn en veerkracht hebben.

Volwassenen hebben de regie over hun eigen leven en zijn betrokken bij hun (sociale) omgeving

In het eigen levensonderhoud en dat van het gezin kunnen voorzien biedt (financiële) onafhankelijkheid. Het geeft de vrijheid om keuzes te maken en je eigen paden te bewandelen. Daarom hechten we groot belang aan het verwerven van eigen inkomen door iedereen die daartoe in staat is. Daarnaast verwachten we dat volwassenen zich op de één of andere manier inzetten voor de samenleving (zie element 1: bouwen aan de samenleving).

(Aanstaande) ouderen bereiden zich voor op het zo lang mogelijk zelfstandig wonen en leven

Het beëindigen van de loopbaan rond de 67-jarige leeftijd betekent in eerste instantie vaak het aanbreken van een periode van grote vrijheid, genieten van het leven, reizen, kleinkinderen, hobby’s enzovoort. Het behouden van zelfstandigheid is daarbij meestal een grote wens, maar dat is mede afhankelijk van de stappen die ieder zelf hierin zet: niet op

“Marcel helpt met onderhoudswerkzaamheden op de voetbalclub. Thomas gaat vaak met z’n vader mee en vindt dat fijn. Gelukkig worden ze zelf ook belangeloos geholpen. De buurvrouw, een oud-lerares Nederlands, helpt Noëlle sinds kort met haar huiswerk. Sindsdien zijn haar schoolresultaten echt verbeterd!”

“Noëlle is af en toe teruggetrokken, vooral Linda maakt zich hier zorgen over en is bang dat Noëlle met verkeerde vrienden in aanraking komt. Omdat Noëlle al van kinds af aan erg van dansen houdt, stelt Linda voor dat ze op breakdance gaat. Noëlle ziet het in eerste instantie niet zo zitten, maar haar moeder haalt haar over toch te gaan. De eerste paar keren vindt Noëlle het eng, maar al snel ontdekt ze dat ze het dansen in een groep heel leuk vindt en dat ze het ook goed kan. Dit geeft haar heel veel zelfvertrouwen.”

“Het is belangrijk dat Noëlle en Thomas zich ontwikkelen tot zelfredzame inwoners. Noëlle wordt daarom op school begeleid door schoolmaatschappelijk werk en ze wordt geholpen bij haar dyslexie. Het is belangrijk dat zij zich bewust wordt van haar toekomstperspectief. Samen met schoolmaatschappelijk werk onderzoekt ze wat zij later wil gaan doen, zodat Noëlle gemotiveerd blijft om haar VMBO diploma te halen en vervolgens verder gaat studeren.”

“Marijke gaat nu iedere dinsdag kaarten bij Welzijn Lansingerland. Daar beleeft ze veel plezier aan. De boodschappendienst helpt haar met de boodschappen. Dit is ook heel fijn voor Linda en Marcel. Zij weten nu dat hun (schoon) moeder meer contacten heeft en ze hoeven niet meer iedere dag langs te gaan.”

het moment dat de gebreken zich voordoen, maar juist in de fase daarvoor. Wij verwachten van onze 67-plussers dat zij nadenken over wat ouder worden voor hun eigen leven betekent en over hoe zij zich daarop voorbereiden.

Element 3: Op tijd erbij!

Er zijn situaties of periodes in een leven waarin een risico bestaat op het oplopen van achterstanden op het gebied van lichamelijke, geestelijke of sociaal emotionele ontwikkeling. Ook kan het in bepaalde situaties moeilijk zijn om in het eigen levensonderhoud te voorzien. Lansingerland wil er op tijd bij zijn. Daarom zetten we voor elke leeftijdsfase preventief in bij voorspelbare risico's.

Voorkomen van problemen bij opgroeien en opvoeden

Het is belangrijk om (dreigende) problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en aan te pakken. Dit voorkomt escalatie en verergering. Lansingerland zet daarom in op kinderen met een risico op gezondheidsproblemen, op kinderen met risico op emotionele schade, op kinderen van ouders met psychische problematiek of een verstandelijke beperking. Daarnaast willen we voorkomen dat pubers een verslaving oplopen en zetten wij erop in dat zij een startkwalificatie halen.

Volwassenen die een risico lopen op het verlies van zelfredzaamheid

Deze groep volwassenen is klein maar hun problematiek is vrij uiteenlopend. Een minimum inkomen geeft risico op schulden; een klein netwerk geeft risico op eenzaamheid; een licht verstandelijke beperking, psychische problematiek, een migratieachtergrond en/of een verslaving leiden vaak tot een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en geven risico op schulden en sociale uitsluiting. Voor inwoners met deze risicofactoren organiseren we op maat trainingen, informatiebijeenkomsten en advies en zetten we bijvoorbeeld buddy's en loopbaanoriëntatie in.

Ouderen die hun mobiliteit verliezen en die hun sociale netwerk zien krimpen

Vanwege het wegvallen van het netwerk van collega's of vanwege afnemende mobiliteit lopen ouderen eerder dan 67-minners het risico op het inkrimpen van het sociale netwerk. Ook ouderen met uitsluitend een AOW uitkering, met een verstandelijke beperking of met beginnend geheugenverlies raken snel geïsoleerd. De drempel om naar buiten te gaan en activiteiten te ondernemen wordt steeds hoger. We zetten in op informatieve bijeenkomsten en trainingen om verdere terugval te beperken en op tijdige signalering waardoor we mensen snel toeleiden naar passende ondersteuning.

Element 4: Passende hulp en ondersteuning
Wanneer het niet (meer) mogelijk is om problemen te voorkomen, of er is sprake van escalatie, vervuiling of onveilige situaties is intensieve of gespecialiseerde ondersteuning nodig om de situatie te verbeteren of te stabiliseren. We zorgen voor passende hulp en ondersteuning en doen dat zoveel mogelijk in samenwerking met het eigen sociale netwerk van de inwoner.

Jeugdigen en hun ouders krijgen passende ondersteuning bij opgroeien en opvoeden

Soms zijn er zorgen rond de ontwikkeling van kinderen. Dit kan in het kind zelf zitten maar kan ook komen door de omgeving waarin een kind opgroeit. We bieden advies en ondersteuning om kinderen en hun ouders daarbij te helpen. Sommige kinderen hebben langdurige en/of intensieve ondersteuning nodig, vanwege een lichamelijke of verstandelijke beperking of vanwege gedragsproblematiek. Bij voorkeur wordt de ondersteuning thuis of op locatie worden geboden.

We willen voorkomen dat kinderen een achterstand oplopen doordat er financiële problemen in het gezin zijn. Daarom hebben we mogelijkheden voor financiële bijdragen om kinderen te kunnen laten participeren, zoals een individuele studietoelage, Stichting Leergeld en het Jeugdsportfonds.

Wanneer er zorgen zijn om de ontwikkeling van een kind, maar ouders willen niet meewerken, dan volgt een traject van dwang en drang. Uiteindelijk kan een rechter ouders verplichten om mee te werken of zelfs besluiten dat een kind (tijdelijk) uit huis wordt geplaatst. De rechter kan ook maatregelen treffen voor jongeren die crimineel gedrag vertonen ter voorkoming van escalatie. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze maatregelen door een gecertificeerde instelling.

Volwassenen krijgen passende ondersteuning bij wonen, werken en leven

Passende ondersteuning betekent voor sommige inwoners dat ze hulp krijgen bij alledaagse dingen zoals hulp bij het huishouden, hulp bij administratie of hulp bij het leggen van sociale contacten. Inwoners die over een minimum inkomen beschikken, krijgen hulp om het financieel te kunnen blijven redden, bijvoorbeeld met een collectieve zorgverzekering of bijzondere bijstand. Inwoners die aangewezen zijn op een uitkering en/of of schulden hebben krijgen ondersteuning om hun situatie te verbeteren. Soms heeft iemand eenmalig hulp nodig waardoor hij weer goed voor zichzelf kan zorgen. Denk daarbij aan iemand die een rolstoel of een woningaanpassing nodig heeft. Inwoners die niet volledig

“Omdat Thomas soms moeilijk te handhaven is, zoeken Marcel en Linda contact met de gemeente. Ze vragen om hulp. Een consulent van de gemeente komt op bezoek en bespreekt met hen welke hulp ze nodig hebben en waar ze hun eigen netwerk kunnen inzetten. Zoals bijvoorbeeld de buurvrouw die Noëlle helpt met haar huiswerk, daar hebben Linda en Marcel, naast de zorg voor Thomas, geen tijd voor.”

“Omdat Thomas inmiddels soms het hele gezin ontwricht door zijn gedrag, wordt, naast de tweewekelijkse begeleiding van Thomas, hulp ingezet voor het hele gezin. Met een jeugd- en gezinscoach leren Linda, Marcel en Noëlle in meerdere sessies hoe ze het beste kunnen omgaan met het gedrag van Thomas. Omdat Noëlle aangeeft dat ze af en toe moeite heeft met de gezinssituatie krijgt zij een maatje die ze in vertrouwen kan nemen en met wie ze af en toe iets leuks gaat doen. Ze gaan bijvoorbeeld samen naar een tentoonstelling van een bekende modeontwerper. Dat vindt Noëlle hartstikke leuk, misschien wil ze zelf wel iets met mode gaan doen!”

voor zichzelf kunnen zorgen, kunnen begeleiding krijgen, zowel in de thuissituatie als op locatie. Als ze zich niet zelfstandig kunnen verplaatsen kunnen ze reizen met het collectief vervoer.

Soms bevindt een inwoner zich in een situatie waar reguliere ondersteuning niet meer voldoende is vanwege de complexiteit van de problemen. Dat is bijvoorbeeld bij huiselijk geweld in een gezin, of als iemand geen dak meer boven het hoofd heeft. We zetten intensieve ondersteuning in ter verbetering van de situatie.

Ouderen krijgen passende ondersteuning bij het zelfstandig wonen en leven

Veel ouderen zijn geholpen met een laagdrempelige vorm van praktische hulp, zoals hulp bij het huishouden of vervoer. Met deze inzet kunnen ouderen langer zelfstandig blijven wonen. Veel ouderen verliezen met het ouder worden (een deel van) de regie op het eigen leven. Individuele begeleiding thuis of een dagbesteding waarbij rekening wordt gehouden met specifieke problematiek (denk aan groepsactiviteiten voor mensen met dementie) maken het langer zelfstandig wonen mogelijk en kunnen opname in een verpleeghuis uitstellen.

Intensieve gespecialiseerde ondersteuning is bedoeld voor ouderen die de regie voor een groot deel kwijt zijn, meestal vanwege geheugenverlies. Zij willen meestal niet verhuizen. Voor hen is het fijn om in de eigen woning te blijven wonen vanwege herkenbaarheid en het thuis-gevoel. Waar mogelijk, zorgen we ervoor dat dit kan.

Ook ouderen hebben soms te maken met huiselijk geweld of met dakloosheid. Ook in die situaties zetten we gespecialiseerde ondersteuning in. ●

Marijke gaat steeds slechter lopen, het lukt haar niet meer om wekelijks te gaan kaarten. Ze weet niet hoe ze er moet komen. Linda brengt haar af en toe, maar dat lukt niet iedere week. Daarnaast doet Linda inmiddels ook alle huishoudelijke taken. Ze gaan samen in gesprek met de ouderenadviseur, die helpt bij de indicatie voor hulp bij het huishouden en voor een taxipasje. Hierdoor kan Marijke weer meer eigen regie voeren en het ontlast Linda enorm. Bovendien krijgt Marijke vanuit de pilot take care een student geneeskunde die regelmatig langs komt om haar te helpen bij het aankleden en om wat klusjes te doen. Ze kletsen over van alles en nog wat en als de zon schijnt gaan ze lekker naar buiten.

04 BELEIDSACCENTEN VOOR HET VERSTERKEN VAN VEERKRACHT

De Lansingerlandse Standaard biedt een norm voor de inzet van een pakket van voorzieningen en diensten voor inwoners die een hulpvraag hebben. Op sommige thema's of doelgroepen is het belangrijk om net iets meer te doen dan de wet of onze standaard aangeeft, zodat de veerkracht van de inwoner of het gezin wordt vergroot. Dit vraagt om het doorbreken van schotten en grenzen, om een onorthodoxe of innovatieve aanpak, of om intensivering van de inzet.

Op grond van de signalen die we hebben ontvangen en de informatie uit de trendanalyse kiest Lansingerland voor 10 beleidsaccenten waarmee we de komende periode voor een aantal groepen het verschil willen maken.

De beleidsaccenten lichten we in de volgende paragraaf toe. Op elk accent kan licht, middel of zwaar worden ingezet. Om een beeld te schetsen van de verschillende inzet die mogelijk is zijn voorbeelden opgenomen in bijlage V uit het Bijlagenboekje. De daadwerkelijke uitwerking van de accenten volgt na de besluitvorming van dit beleidsplan.

De 10 beleidsaccenten

Accent 1: Elk kind een kans

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in een achterstandsituatie.

Om veilig en gezond tot een zelfredzame inwoner te kunnen ontwikkelen is het leggen van een goede basis erg belangrijk. Uit de jaarrapportage 2015 van het Sociaal Cultureel Planbureau komt naar voren dat kinderen uit gezinnen met een lage sociaal economische status (SES) op latere leeftijd meer risico lopen op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Ook hebben ze vaak moeite met het aangaan van duurzame relaties en het opbouwen van een netwerk. Dit geldt vaak ook voor kinderen van ouders met een niet-westerse achtergrond.

We weten dat deze kinderen een grotere kans lopen om zelf als volwassene dezelfde problemen te ontwikkelen als de ouders (werkloosheid, armoede en schulden). Juist voor die kinderen is het belangrijk dat zij mee kunnen doen. Bijvoorbeeld aan sportactiviteiten, culturele activiteiten of dat zij een maatje hebben waarmee zij op kunnen trekken. We denken ook aan innovatieve aanpak, waarbij deze kinderen ervaren dat er meer kinderen worstelen met dezelfde problemen. Met dit accent geven we ook invulling aan de extra middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de bestrijding van armoede onder kinderen.

Accent 2: Kinderen uit de knel

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in de knel.

We vinden het belangrijk om te investeren in de ontwikkelkansen van kinderen. Hiermee voorkomen we dat kinderen en jongeren in de knel komen vanwege relationele problemen of verwachtingspatronen van hun ouders/verzorgers. Uit de trendanalyse blijkt dat het sociaal economisch klimaat in Lansingerland goed is en dat het relatief

goed gaat met onze jeugdigen. We zien tegelijkertijd een aantal risicofactoren die een gezonde ontwikkeling kunnen verstoren, zoals: (v)chtscheidingen, eenoudergezinnen, huiselijk geweld, gedetineerde ouders, ouders met een psychische problematiek, waaronder verslaving, faalangst, rouwverwerking, aandachtstoornissen of mantelzorgtaken door jongeren.

Accent 3: De leraar trekt aan de bel

Met dit accent versterken we de samenwerking met het onderwijs.

Het is belangrijk om problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en aan te pakken. Dit voorkomt escalatie en verergering. Naast ouders signaleren ook mensen in de omgeving problemen bij kinderen. Hierin is het onderwijs een belangrijke partner. School is namelijk de plek waar kinderen het grootste deel van hun tijd doorbrengen. Daarom vinden we het belangrijk dat leerkrachten en anderen rondom het kind toegerust zijn op het signaleren van problematiek van het kind en/of het gezin en hiernaar kunnen handelen. Door het versterken van de signaleringsfunctie in school en het verbinden van de school met andere vindplaatsen van kinderen kunnen we de keten rondom het kind versterken.

We sluiten hiermee aan op de Onderwijsvisie Lansingerland, die inzet op het ontwikkelen van de basisschool als onderdeel van een wijknetwerk, door de verbinding met de BSO, sport en cultuur en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Een tweede doel uit de Onderwijsvisie is het organiseren van hulp en ondersteuning dichtbij het kind, dat wil zeggen binnen de muren van het basis- en middelbaar onderwijs. Het onderwijs heeft aangegeven dat zij de weg in zorgland slecht kunnen vinden als zij ondersteuning zoeken voor een kind en zijn ouders.

Accent 4: Pubers in de spotlights

Met dit accent hebben wij oog voor jongeren die zich ontwikkelen naar jongvolwassenen.

De trendanalyse laat zien dat jongeren in onze gemeente over het algemeen hoog opgeleid zijn. Er zijn weinig schoolverlaters en de meeste jongeren bewegen goed (en zijn lid van een sportvereniging). Toch zijn er ook minder positieve signalen. Denk hierbij aan hangjongeren en middelengebruik onder jongeren. Ook is het voor jongeren lastig om in Lansingerland woonruimte te vinden, waardoor het opbouwen van een zelfstandig leven in de gemeente lastig is. We vinden het belangrijk dat jongeren goed zijn voorbereid op hun toekomst en we willen de persoonlijke ontwikkeling van onze jeugdigen faciliteren. Ook ondersteunen we ouders van opgroeiende jeugd hierbij.

Daarnaast zijn er signalen dat het beleid tot nu toe vooral gericht is geweest op het jonge kind. Op basis van de bevolkingsprognose weten we dat het aantal jongeren in de puberleeftijd gaat toenemen. Hierop willen we ons voorbereiden.

De uitwerking van dit accent raakt ook de moties die recent zijn aangenomen die ingaan op voorzieningen van de oudere jeugd in de buitenruimte, het realiseren van WIFI op deze plekken en een onderzoek naar de jeugdparticipatie van jongeren in Lansingerland.

Accent 5: Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’

Met dit accent vergroten we de maatschappelijke participatie om een sociaal isolement te voorkomen.

Als fysieke en soms ook geestelijke vermogens afnemen en het sociaal netwerk steeds kleiner wordt, kan iemand een zetje nodig hebben om ‘aan boord’ te blijven en niet uit beeld te raken. We zien dat vooral bij ouderen die hun naaste verliezen en/of fysiek minder mobiel worden. Maar ook inwoners met psychische problematiek lopen het risico om uit beeld te raken. We willen deze groepen bij de samenleving blijven betrekken.

Het percentage inwoners in de leeftijd van 65 jaar en ouder dat zich matig tot (zeer) ernstig eenzaam voelt, is in Lansingerland met 39% lager dan in de regio. Toch is hier sprake van een stijging van 6% ten opzichte van 2008. Met het groeiende aantal ouderen en de steeds hogere levensverwachting is de verwachting dat de problematiek van eenzaamheid toeneemt, vooral ten gevolge van de tendens dat ouderen steeds langer thuis blijven wonen.

Accent 6: Werken aan werk

Met dit accent zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk inwoners klaar staan voor de arbeidsmarkt en dat de arbeidsmarkt klaar is voor deze kandidaten.

De afgelopen jaren is het bijstandbestand flink gegroeid. Dit komt onder andere door de na-ijlende economische crisis, de toestroom van asielgerechtigden en de instroom van nieuwe doelgroepen als jonggehandicapten.

We stimuleren dat onze inwoners zelfredzaam zijn en ondersteunen hen bij het vinden van betaald werk. Dit doen we in samenwerking met onze werkgevers. We hanteren de werkgeversbenadering om ons doel te bereiken en zetten waar nodig instrumenten uit onze toolbox in. We helpen meer mensen aan een betaalde baan en indien dat nog niet mogelijk is aan een betekenisvol vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek.

Accent 7: Grip op geld

Met dit accent zetten we in op het voorkomen van schulden en pakken we problematische schulden aan.

Schulden liggen vaak aan de basis van andere problemen: werkloosheid, huisvesting, oplopende spanningen, huiselijk geweld etc. Deze stapeling van problemen zorgt ervoor dat mensen op achterstand komen in de maatschappij en dat kansen op participatie en zelfredzaamheid steeds kleiner worden. Bovendien blijkt uit onderzoek dat kinderen uit gezinnen met schulden een groter risico lopen om later ook financieel minder zelfredzaam te zijn. Door de financiële problemen bij ouders te verhelpen, kunnen we deze ‘overdracht’ mogelijk doorbreken.

Gezinnen met multi-problematiek hebben vrijwel altijd ook te maken met schulden. Er zijn gezinnen die doorlopend, en vaak zelfs een leven lang, te maken hebben met schulden. Hierdoor verkleinen de ontwikkelkansen voor kinderen en ontwikkelt het gezin steeds minder veerkracht om de problemen op te lossen. In Lansingerland gaat het om een klein aantal gezinnen, maar de complexiteit hiervan is stijgend. Slagkracht en doorzettingsmacht zijn nodig om deze cirkel te doorbreken.

Accent 8: Intergenerationeel wonen met passende woningen

Met dit accent realiseren we dat ouderen en jongeren door elkaar wonen, waarmee we het bieden van onderlinge hulp bevorderen en waarmee we ervoor zorgen dat de straat of buurt levendig blijft.

Daar waar meerdere leeftijdsgroepen door elkaar wonen, blijft het klimaat levendig. Het biedt kansen voor onderlinge hulp. Wonen tussen jongere generaties houdt ouderen langer vitaal en gaat vereenzaming tegen.

Wonen in een passende woning en in een passende woonomgeving maken dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Een passende woning wil zeggen een gewone woning die qua indeling makkelijk is in gebruik, en die toegankelijk is. Daarnaast moeten de woning en de buurt de inwoner een sociaal en fysiek gevoel van veiligheid geven. Een passende woonomgeving wil zeggen dat medische voorzieningen, vervoersmogelijkheden en ontmoetingsmogelijkheden binnen bereik zijn.

Met de uitwerking van dit accent wordt de verbinding gelegd met het beleidsterrein Wonen, mede met het oog op de initiatieven voor kleinschalig wonen en de ontwikkeling van Wilderszijde. We richten ons bij de uitwerking vooral op de grote groep jonge senioren.

Accent 9: Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet

Met dit accent vragen we aandacht voor mantelzorgers met gemengde zorgtaken, werkende en jeugdige mantelzorgers en erkenning en waardering voor de vrijwillige inzet van inwoners.

Mantelzorgers zijn onmisbaar, vooral voor degene voor wie zij zorgen. Mantelzorgers starten niet vanuit een enthousiasme en niet vanuit een keuze, zij zorgen voor een ander vanuit een noodzaak. Het percentage werkende mantelzorgers is in 10 jaar toegenomen van 13% naar 19%. Het aandeel mensen met gecombineerde taken (werk, gezin en mantelzorg) wordt daarmee steeds groter. Dit leidt tot een grotere fysieke en psychische belasting.

Daarnaast kent Lansingerland een bloeiend verenigingsleven met veel actieve vrijwilligers en vrijwilligers die zich inzetten voor verschillende ondersteunende taken in het Sociaal Domein. Het grotere beroep dat gedaan wordt op eigen kracht van inwoners leidt tot een nog groter beroep op vrijwilligers. Zij zijn onmisbaar en van grote waarde voor de samenleving. Wij zorgen ervoor dat steeds meer inwoners zich enthousiast in (blijven) zetten en de continuïteit van de vrijwillige inzet borgen.

Accent 10: Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten

Met dit accent zetten we in op bereikbare, betaalbare ondersteuning.

Er bestaan zorgen dat inwoners van onze gemeente de voor hen noodzakelijke Wmo-voorzieningen opzeggen vanwege de hoogte van de eigen bijdrage. Het opzeggen van Wmo-voorzieningen kan een maatschappelijk probleem vormen, als de betreffende inwoners niet in staat blijken het wegvallen van deze voorzieningen zelf op te vangen of alternatieven te regelen. We willen de hoogte van de Eigen Bijdrage aanpassen zodat die geen drempel is voor het gebruik van Wmo-voorzieningen. ●

05 KEUZEPAKKET ACCENTEN

“WE KIEZEN
ERVOOR OM EEN
PAAR DINGEN
GOED TE DOEN EN
NIET VAN ALLES
EEN BEETJE”

We kiezen ervoor om een paar dingen goed te doen en niet van alles een beetje. Daarom hebben we een globale inschatting gemaakt van de kosten van een lichte, een midden en een intensieve variant. De volgende voorstellen zijn gebaseerd op een geraamde beleidsruimte van ongeveer € 1.145.000. Deze financiële beleidsruimte wordt nader toegelicht in deel B, hoofdstuk 6.2.

In de onderstaande tabel hebben we een indicatieve uitwerking gemaakt van de kosten van de verschillende beleidsaccenten. Hiermee brengen we in één schema de integrale afweging voor het kiezen van de beleidsaccenten in beeld. Hiernaast hebben we rekening gehouden met kosten ten behoeve van de realisatie van de uitkomsten van een aantal lopende trajecten, waaronder in het bijzonder de twee moties ten aanzien van jeugd (accent 4: Pubers in the spotlight). Omdat wij momenteel nog geen indicatie kunnen geven van de kosten die hieraan verbonden zijn, nemen wij deze mee als een stelpost.

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	75	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (w.o. moties Jeugd)	nb		

Tabel 1: Indicatieve financiële uitwerking van de beleidsaccenten (bedragen * € 1.000)

Voorkeurspakket college

In de consultatiefase zijn acht accenten voorgelegd aan de raadsleden, de ASD en aan aanbieders. Op basis van de opmerkingen zijn er twee accenten toegevoegd: accent 6 ‘Werken aan werk’ en accent 10 ‘Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten’. Op basis van de reacties die zijn gegeven door raadsleden, ASD en aanbieders komt het college tot het volgende pakket aan accenten:

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10		135
3	De leraar trekt aan de bel	35		180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (w.o. moties Jeugd)	58		
Totaal: 1.145				

Tabel 2: Pakket A: voorkeurspakket college (bedragen * € 1.000)

Uit de verschillende consultatierondes is gebleken dat er draagvlak is voor alle accenten. Daarom komen alle accenten in de keuze van het college terug. Wel is duidelijk geworden dat de meeste draagvlak is voor de accenten:

- Elk kind een kans (accent 1)
- Kinderen uit de knel (accent 2)
- De leraar trekt uit de bel (accent 3)
- Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’ (accent 5)
- Werken aan werk (accent 6)
- Grip op geld (accent 7)
- Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten (accent 10)

Daarom wordt voorgesteld om op deze accenten zwaar of middel in te zetten. Op de andere accenten wordt licht ingezet.

Alternatieve pakketten

Er zijn veel verschillende combinaties te maken in de accenten. Zo zijn er uiteenlopende voorkeuren uitgesproken voor accenten. In deze paragraaf geven we aan welke voorkeur is uitgesproken door de fracties, de ASD en de aanbieders.

Pakket B: waarbij de voorkeur van de fracties zwaar weegt

Na de bespreking van de discussienotitie in de commissie Samenleving hebben de fracties een schriftelijke reactie gestuurd. Hierin hebben de fracties een voorkeur uitgesproken voor accenten en zijn ook suggesties gedaan voor andere accenten. Door meerdere fracties is aangegeven dat zij een accent missen op participatie. Hiervoor is het accent ‘Werken aan werk’ geformuleerd. Later is accent 10 geformuleerd: ‘Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten’. Hier hebben de fracties zich nog niet over uit kunnen spreken en daarom is dit accent niet meegewogen in dit pakket.

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	75	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (w.o. moties Jeugd)	70		
Totaal: 1.145				

Tabel 3: Pakket B: pakket op basis van de schriftelijke reacties fracties (bedragen * € 1.000)

Pakket C: waarbij de voorkeur van de ASD zwaar weegt

Op een eerder conceptversie van dit plan is advies gevraagd aan de ASD. Zij spraken een voorkeur uit voor: Accent 4 ‘Pubers in de spotlights’, accent 7 ‘Grip op geld’ en accent 5 ‘Lansingerland houdt eenzamen aan boord’. Verder gaven zij aan een accent op Participatie te missen. Daarnaast heeft de ASD in gesprekken met de gemeente aangegeven dat de eigen bijdrage (die geldt voor sommige ondersteuning) een drempel kan zijn om ondersteuning aan te vragen. En verder geeft ze mee dat er aandacht moet blijven voor betaalbare woningen voor jongeren en ouders in een echtscheidingssituatie.

Deze opmerkingen zijn ook meegewogen in de samenstelling van dit pakket.

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	75	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	100
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (w.o. moties Jeugd)	32		
Totaal: 1.145				

Tabel 4: Pakket C: pakket op basis van het conceptadvies ASD (bedragen * € 1.000)

Pakket D: waarbij de keuze van de aanbieders zwaar weegt

Op 22 november 2016 is er een bijeenkomst geweest met zowel Jeugd-, Wmo- als Participatieaanbieders. Ook organisaties die subsidie ontvangen waren aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst konden zij ook een voorkeur uitspreken voor de accenten. Op basis van de reacties komen we tot de volgende verdeling:

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	75	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (w.o. moties Jeugd)	20		
Totaal: 1.145				

Tabel 5: Pakket D: pakket op basis van de reacties van aanbieders (bedragen * € 1.000) ●

GEHELE SAMENLEVING
alle inwoners van Lansingerland

DOELGROEP
Bv. alle kinderen uit een huishouden met een lage SES

DEEL B

DE SYSTEEMWERELD

Financiën, inkoop, monitoren,
sturen & uitvoeringsagenda

Van leefwereld terug naar systeemwereld

In het eerste deel (A) van het beleidsplan zijn wij uitgebreid ingegaan op onze visie, ambities, het centraal stellen van de inwoner en het geven van richting aan ons toekomstige beleid. Als wij de eerdergenoemde PDCA-cyclus als uitgangspunt nemen betreft dit de fase ‘plan’.

In dit tweede deel (B) van het beleidsplan gaat het om het realiseren van deze ambities. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om terug te gaan van de ‘leefwereld’ naar de ‘systeemwereld’. De realisatie van het beleid zal immers plaats moeten vinden met gebruikmaking van en binnen de bestaande systemen. Hierbij denken wij aan de begroting, diverse wet- en regelgeving, inkoop- en subsidiebeleid en de verantwoording aan gemeenteraad en samenleving.

In dit deel van het beleidsplan richten wij ons op de PDCA-fasen: ‘do’ (inkoop), ‘check’ (monitoren) en ‘act’ (sturen). Deze fasen vormen de spreekwoordelijke ‘motor’ die de doorlopende verbetering van de cyclus in beweging houdt.

In hoofdstuk 6 hebben wij de financiële paragraaf uitgewerkt. Hierbij gaan wij in op de kosten van de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard, de beleidsaccenten en het financiële kader. De uitkomsten van dit hoofdstuk hebben reeds als input gediend voor de in hoofdstuk 5 gemaakte keuzes tussen de beleidsaccenten. In hoofdstuk 7 gaan wij in op de realisatie, monitoring en sturing van het ingezette beleid. In hoofdstuk 8 beschrijven wij tenslotte op welke wijze wij dit uit gaan werken en implementeren. Wij spreken in dit kader van een uitvoeringsagenda voor 2017. ●

06 FINANCIËN

In het hoofdstuk Financiën brengen wij in beeld wat er nodig is voor het realiseren van de in het deel A geformuleerde inhoudelijke ambities. Hierbij kijken wij zowel naar de kosten van de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard als de financiële ruimte die wij hebben voor het versterken hiervan door middel van beleidsaccenten. Hiermee geven wij invulling aan de opdracht die wij van de raad hebben gekregen: het opstellen van een integraal plan voor het Sociaal Domein, waarbij binnen de financiële kaders.

Om invulling te geven aan het bovenstaande beantwoorden wij in de volgende paragrafen drie vragen:

- 1. Wat kost de uitvoering van de ‘Lansingerlandse Standaard’? De eerste stap die wij zetten is het verbinden van het beleidskader (=doelenschema’s) en het middelenkader (=meerjarenbegroting). Dit leidt tot een financiële onderbouwing van de doelenschema’s.
- 2. Welke financiële prioritering kunnen we in 2018 en verder maken? De tweede vraag gaat over de het financiële kader voor de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard en de beleidsaccenten. Deze ruimte is kaderstellend.
- 3. Wat kost de uitvoering van de beleidsaccenten? Als laatste kwantificeren wij de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van ieder beleidsaccent. Vormt dit de financiële input die wij gebruiken hebben bij het maken van keuzes tussen de beleidsaccenten in hoofdstuk 5.

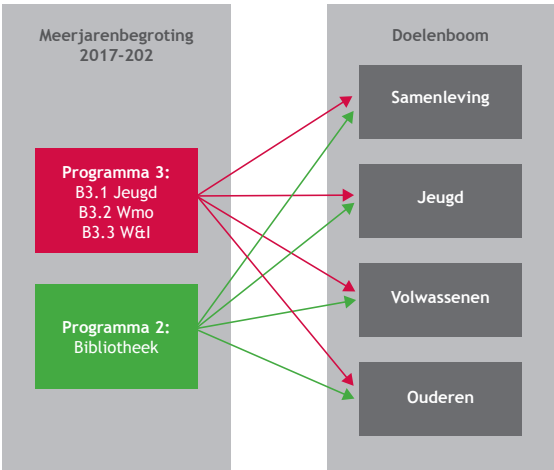
Van begroting naar doelenschema’s

Doordat de meerjarenbegroting gebaseerd is op de landelijke vastgestelde IV3-systematiek (gebaseerd op de uitvoering van wettelijke taken) en onze doelenschema’s juist op de individuele levensloop en de hieruit volgende doelgroepen, komen deze beide kaders niet overeen. Hierdoor is er een ‘vertaalslag’ nodig om het financiële kader van de doelenschema’s te schetsen.

In totaal is er in de vastgestelde meerjarenbegroting 2017-2021 jaarlijks ruim € 33,4 miljoen aan uitgaven en € 10,2 miljoen aan inkomsten² opgenomen in wat wij beschouwen als het Sociale Domein.

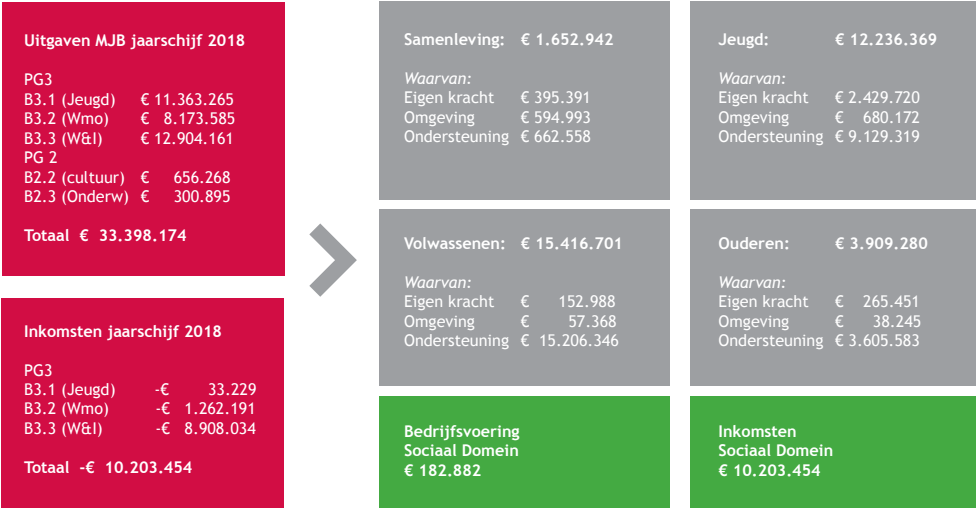
2 Deze inkomsten bestaan globaal uit twee delen: bijdrage van cliënten (1) en geoormerkte vergoedingen van het Rijk (2). De grootste inkomsten onder (1) zijn Eigen Bijdragen in het kader van Wmo-voorzieningen en aflossingen van in het kader van inkomensondersteuning verstrekte leningen. Bij (2)

betreffen de inkomsten vooral geoormerkte vergoedingen in het kader van inkomensondersteuning (totaal bijna € 8,2 miljoen), bijdragen BBZ en bijdragen voor de huisvesting van vluchtelingen.

Figuur 2: Vertaling begroting naar doelenschema’s

Hieronder verstaan wij geheel programma 3 van de begroting, aangevuld met een beperkt aantal posten uit programma 2. Om de omslag te maken van de begroting naar de doelenschema's zijn wij systematisch te werk gegaan. Voor iedere uitgave in de begroting (op basis van FCL/ECL-niveau) is bepaald waar deze binnen de doelenschema's aan bijdraagt. Deze werkwijze is in de figuur hieronder schematisch weergegeven.

Figuur 3: Verdeling van de beleidsvelden per doelgroep (bron: MJB 2017-2021, jaarschijf 2018)

In figuur 3 hierboven is het resultaat van de ‘vertaling’ van de begroting naar de systematiek van de doelenschema's weergegeven. In bijlage IV uit het Bijlagenboekje is de gedetailleerde financiële invulling van de doelenschema's weergegeven.

Op basis van de bovenstaande verdeling kunnen wij ook de verdeling van het budget per doelgroep aangeven. In de onderstaande figuur is de herkomst van de uitgaven per doelgroep weergegeven. Hierin zien wij bijvoorbeeld dat de middelen ten behoeve van ouderen volledig uit het budget in het kader van de Wmo afkomstig is, terwijl dit bij de doelgroep volwassenen 17% is. Hieruit blijkt de samenhang tussen beleidsterreinen en doelgroepen.

Figuur 4: Verdeling budget per doelgroep

Welke financiële priotering kunnen we in 2018 en verder maken?

Bij het bepalen van de financiële ruimte voor 2018 en verder gaan wij uit van de vastgestelde meerjarenbegroting 2017-2021. In deze zin is deze financiële ruimte (€ 33,4 miljoen) kaderstellend.

Binnen dit financiële kader geven wij invulling aan de Lansingerlandse Standaard. Daarnaast zien wij mogelijkheden om het in hoofdstuk 5 voorgestelde pakket van beleidsaccenten uit te voeren. Met deze accenten kunnen we de Lansingerlandse Standaard versterken op de punten waar onze inwoners behoefte aan hebben en waar wij mogelijkheden voor verbetering zien. Hierdoor kunnen wij het verschil maken voor onze inwoners en onze doelen in het Sociaal Domein behalen.

Om te bepalen hoeveel middelen wij beschikbaar hebben voor de versterking van de Lansingerlandse standaard door uitvoering van beleidsaccenten hebben wij achtereenvolgens gekeken naar de actuele en historische uitputting van de begroting, toekomstige trends en (beleidsmatige) ontwikkelingen. Binnen het totale financiële kader (€ 33,4 miljoen) kunnen wij alle onderdelen van de Lansingerlandse Standaard (geraamde kosten in 2018 circa € 32,2 miljoen) en het door het college vastgestelde voorkeurspakket van beleidsaccenten uitvoeren (geraamde kosten in 2018 circa € 1,2 miljoen).

Extra middelen armoedebestrijding kinderen

Gedurende het opstellen van deze nota werd bekend (in de decembercirculaire) dat het kabinet met ingang van 2017 extra middelen ter beschikking stelt om ervoor te zorgen dat ‘kinderen uit een gezin met een laag inkomen kansrijk kunnen opgroeien’. Deze middelen zijn bedoeld om ‘in samenwerking met hiervoor relevante fondsen en stichtingen zorg te dragen voor voorzieningen in natura, zodat alle kinderen kunnen meedoen op school, aan sport, aan cultuur en sociale activiteiten’.

Vanaf 2017 ontvangen wij in dit kader jaarlijks € 200.000,- extra aan inkomsten. Dit komt bovenop deze middelen in de begroting. In strikt formele zin zijn deze middelen niet geoormerkt en vrij te besteden. Er zijn tussen de VNG en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid echter wel afspraken gemaakt over de besteding hiervan. Deze afspraken komen grotendeels overeen met de door ons geformuleerde ambities onder beleidsaccent 1 (‘Elk kind een kans’).

Begrotingspost	Fin. ruimte
B3.1 Jeugd	425
B3.2 Wmo	450
B3.3 Werk & inkomen	70
Extra Rijksmiddelen armoedebestrijding kinderen	200
Saldo	1.145

Tabel 6: Geraamde financiële ruimte voor de beleidsaccenten (bedragen * € 1.000)

Wij concluderen dat wij vanaf 2018 structureel € 1.145.000,- beschikbaar hebben voor het versterken van de Lansingerlandse Standaard door de uitvoering van beleidsaccenten. Dit is 3% van het totale budget van het Sociaal Domein.

Wat kost de uitvoering van de beleidsaccenten?

Om een onderbouwde keuze te maken tussen de verschillende beleidsaccenten is het noodzakelijk om een indicatie van de kosten die verbonden zijn aan het uitvoeren van deze accenten te geven. Wij kunnen iedere euro immers slechts één keer uitgeven. Omdat wij de precieze invulling van de beleidsaccenten pas na de besluitvorming vormgeven hebben wij een globale, doch systematisch onderbouwde, kostenraming van de verschillende accenten opgesteld. Deze matrix hebben wij in hoofdstuk 5 reeds gebruikt om een voorstel te formuleren over de beleidsaccenten. Voor de volledigheid hieronder nogmaals het resultaat.

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	75	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen ‘aan boord’	15	55	150
6	Werken aan werk	-	50	50
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262

Tabel 7: Indicatieve financiële uitwerking van de beleidsaccenten (bedragen * € 1.000)

Toelichting

Voor het opstellen van de bovenstaande matrix hebben wij de volgende stappen doorlopen:

1

Voor ieder beleidsaccent inventariseren wij een aantal maatregelen die wij associëren met de concrete invulling van dit accent. Het gaat hierbij onder andere om het intensiveren van bestaand beleid en maatregelen. Deze invulling hebben wij weergegeven in bijlage V.

2

Deze maatregelen (per accent) verdelen wij in drie verschillende ‘ambitieniveaus’: licht, middel en zwaar. Deze ambitieniveaus geven aan hoe zwaar wij willen inzetten op deze accenten.

3

Uit het bovenstaande volgt een matrix met 30 verschillende keuzemogelijkheden, waarbij de invulling van ieder accent per ambitieniveau gevormd wordt door een indicatieve set van maatregelen. Aan iedere set van maatregelen koppelen wij een globale kostenraming. ●

“DOOR DE KEUZE VOOR BELEIDSACCENTEN
VERSTERKEN WIJ DE LANSINGERLANDSE
STANDAARD EN MAKEN WIJ HET VERSCHIL
VOOR ONZE INWONERS”

07 INKOOP, MONITOREN & STUREN

Nu wij in deel A van het beleidsplan hebben bepaald wat wij willen bereiken en in hoofdstuk 6 hoe we dit financieren, gaan wij in dit hoofdstuk globaal in op de manier waarop wij dit realiseren. Zoals wij hiervoor aangaven, geven wij hiermee invulling aan de volgende fases van de PDCA-cyclus: DO door het inkopen van diensten, CHECK door het monitoren van de resultaten van de inzet van deze diensten en tenslotte ACT, door het waar nodig (bij)sturen van het beleid. In de volgende paragrafen gaan wij hier op in.

Inkoop

Om de in deel A van het beleidsplan geformuleerde beleidsdoelen te realiseren, zetten wij een breed pallet aan hulp- en ondersteuningsdiensten in. De meeste hiervan voeren we niet zelf uit, maar worden door externe professionals in onze opdracht uitgevoerd. We spreken in dit kader van inkoop³. Er zijn veel verschillende manieren waarop wij deze inkoop vorm kunnen geven. In de aanloop naar het opleveren van het beleidsplan hebben wij de raad in een ‘gastcollege’ door een externe adviseur meegenomen in deze verschillende mogelijkheden en de keuzen die we hierbij kunnen maken.

Uitgangspunt bij het vormgeven van onze inkoop binnen het Sociaal Domein is maatwerk: wat wij belangrijk vinden verschilt per ondersteuningsvorm. Zo vinden wij keuzevrijheid voor de cliënt bij een dienst als dyslexiezorg belangrijker dan bij crisisopvang. Wij kiezen dus niet voor een ‘ideaal’ model voor alle inkoop, maar maken per soort ondersteuning een afweging tussen de verschillende mogelijke vormen van inkoop en kiezen de vorm die hier het best bij past. In de onderstaande tabel hebben wij de criteria op basis waarvan wij deze afweging maken kort toegelicht.

“IEDERE KEER WANNEER EEN CONTRACT AFLOOPT OF WANNEER EEN NIEUWE DIENST MOET WORDEN INGEKOCHT, GEBRUIKEN WE DE BESLISBOOM OM HET JUISTE INKOOPMODEL TE SELECTEREN”

3 | Hierbij hanteren wij een brede definitie van inkoop: ‘elke initiërende handeling van onze gemeente om transacties met aanbieders van diensten te beïnvloeden op een dusdanige wijze dat deze een bijdrage leveren aan de gewenste maatschappelijk doelen’. Onder inkoop verstaan wij in dit kader dus zowel het aangaan van verplichtingen langs privaatrechtelijke contracten als publieksrechtelijke subsidies.

Criterium	Toelichting
Keuzevrijheid van inwoners	Daar waar dat mogelijk en efficiënt is bieden we ruimte aan de keuzevrijheid voor inwoners door het contracteren van meerdere aanbieders
Borging in de lokale infrastructuur	Daar waar dat noodzakelijk en wenselijk is kiezen we voor een aanbieder die geworteld is in de lokale samenleving
Professionaliteit en kwaliteit van dienst en dienstverlener	Waar noodzakelijk en wenselijk eisen we van aanbieders om te werken met hoog opgeleid/gespecialiseerd personeel en met erkende methodieken. Van alle aanbieders eisen we dat de mate van professionaliteit van hun medewerkers moet aansluiten bij de dienst die zij aanbieden
Ruimte voor ontwikkeling en initiatief	We kiezen bewust voor het creëren van ruimte voor nieuwe initiatieven en het toelaten van kleine ondernemers
Administratieve lasten	We maken bewuste keuzes voor het beïnvloeden van administratieve lasten
Zorgcontinuïteit	Een bewuste keuze voor het continueren van dienstverlening, contracten met zorgorganisaties en hun personeel
Geleidelijkheid	We maken een bewuste keuze voor geleidelijke verandering van het zorglandschap
Innovatie	Een bewuste keuze voor het creëren van ruimte om te experimenteren
Synergie	Waar nodig en efficiënt eisen we van aanbieders dat zij samenwerken om met elkaar het beste resultaat te bereiken

Tabel 8: Criteria afwegingskader inkoop

In bijlage VI hebben schematisch het proces weergegeven van de vertaling van ons beleid in concrete overeenkomsten, en daarmee diensten, via het inkoopkader. We werken dit verder uit naar een beslisboom.

Iedere keer wanneer een contract afloopt of wanneer een nieuwe dienst moet worden ingekocht, gebruiken we de beslisboom om het juiste inkoopmodel te selecteren. De uitkomst van die beslisboom is zoals gezegd afhankelijk van de soort zorg, en het belang dat we daarbij hechten aan de verschillende criteria. In bijlage VII illustreren wij de afweging die wij aan de hand van de vastgestelde criteria maken voor een concrete vorm van inkoop.

Monitoren

Na het (laten) uitvoeren van beleid is de volgende stap in de cyclus het monitoren van de uitvoering en resultaten hiervan. De volgende uitgangspunten vormen ons inhoudelijke richtsnoer bij het uitwerken van monitoring (en sturing):

1. Monitoring is een instrument en geen doel op zich: we meten alleen wat we echt willen weten

We willen duidelijk hebben waarom we bepaalde aspecten monitoren en we kunnen onderbouwen waarom we bepaalde aspecten niet monitoren. We leggen duidelijke relaties tussen doelen, kritische succesfactoren, indicatoren en normen. Op deze manier beperken we de kosten en benodigde tijd voor monitoring en administratie voor zowel onze partners als voor onszelf.
2. De causaliteit tussen inzet en effect is niet altijd vast te stellen

We weten en accepteren dat de werkelijkheid complex is, dat onderlinge causaliteit niet altijd direct is en niet te bevatten is in een aantal indicatoren. Zelfs op individueel niveau is moeilijk met zekerheid vast te stellen of er een directe causaliteit bestaat tussen de ingezette ondersteuning en de gerealiseerde outcome. Dit kan ook het gevolg zijn van externe -en dus niet beïnvloedbare- factoren als het krijgen of juist verliezen van een baan of een relatie.
3. Niet alles is te sturen: we sturen op de meest effectieve resultaten

We brengen een duidelijk onderscheid aan tussen zaken die we wel kunnen sturen en dingen die ons ‘overkomen’. We geven voorrang aan het inzichtelijk maken van informatie waarop wij kunnen sturen. Dat betekent dat we in belangrijke mate sturen op sturingsinformatie over de beleidsonderdelen:
 - die het meest bepalend zijn voor het eindresultaat
 - waar de grootste risico’s liggen, en
 - waar de belangrijkste kansen en opgaven liggen.
4. We gebruiken zoveel mogelijk bestaande gegevens en streven naar een breed palet aan verschillende indicatoren

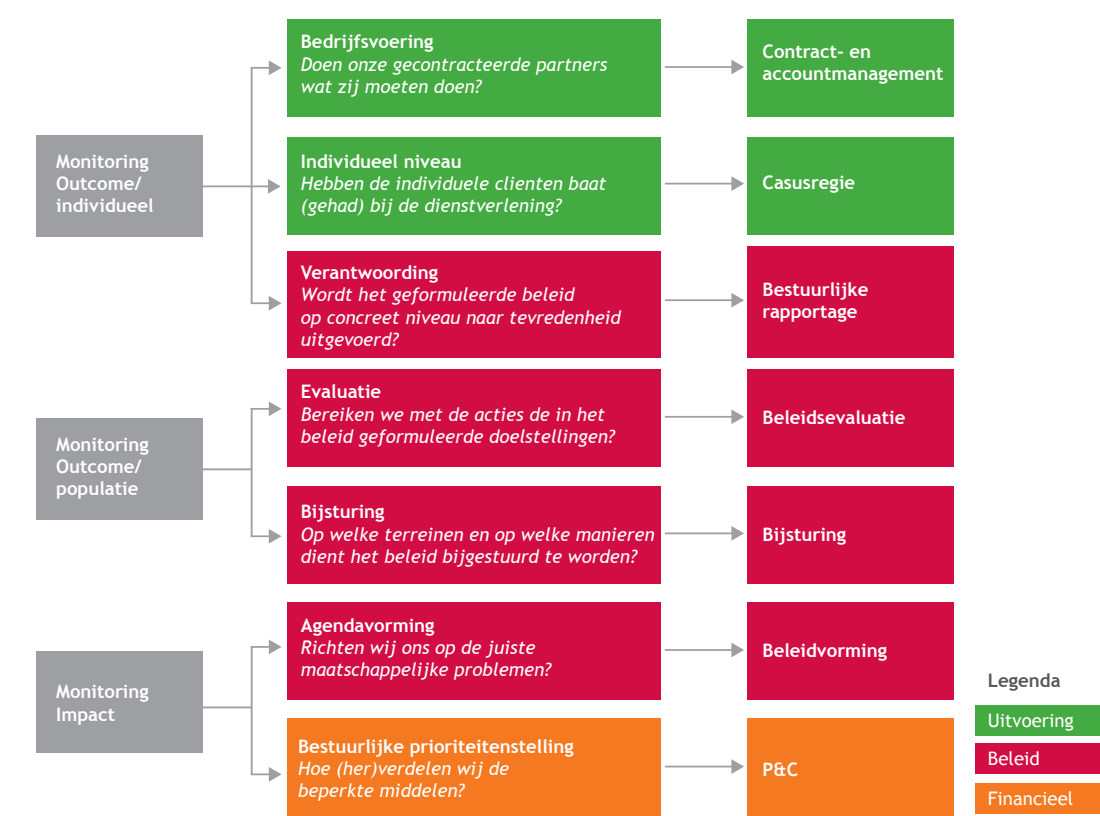
We zoeken in beschikbare data, instrumenten en indicatoren naar informatie die gebruikt kan worden om onze monitoringsvraag in te vullen. Waar we leemtes en ruimte voor ontwikkeling zien, steunen we de ontwikkeling van nieuwe instrumenten of nemen deze zelf ter hand. Hierbij gaan wij uit van een ontwikkelmodel, waarin wij periodiek verbeteringen doorvoeren en aansluiten bij landelijke ontwikkelingen.

Wij geven de monitorings- en sturingsfunctie vorm op basis van het theoretische model van de zogenaamde ‘effectketen’. Centraal hierbij staat het monitoren en sturen op drie niveaus. In de onderstaande tabel hebben wij per niveau het doel van monitoring weergegeven.

Niveau van monitoring	Resultaat op...	Functie voor...
1. Outcome individueel	individu	bedrijfsvoering, individu, verantwoording
2. Outcome populatie	doelgroep	(beleids)evaluatie, bijsturing
3. Impact	gehele gemeenschap	agendavorming, bestuurlijke prioriteitenstelling

Tabel 5: Drie niveaus van monitoring en de motivering hiervan

In de onderstaande figuur hebben wij dit schema verder uitgewerkt en dit verbonden aan de taakgebieden uitvoering, beleid en financiën.

Figuur 5: Motieven voor monitoring en de bijbehorende taakgroep

In dit beleidsplan richten wij ons op het beleidsmatige (oranje) gedeelte van monitoring. Hierbij richten wij ons op de verantwoordingsfunctie (outcome/individueel) en de agendavormende functie (impact).

De beide andere functies uit het schema, evaluatie en bijsturing, bevinden zich op het niveau van outcome/populatie. Vanwege de vaak complexe causaliteit tussen inzet van activiteiten en beleidsresultaat, is het erg lastig om maatschappelijke effecten te koppelen aan beleid. Met name wegens de decentralisatie is dit momenteel in heel Nederland een actueel onderwerp waar veel onderzoek naar gedaan wordt door ambtenaren, adviesbureaus en universiteiten. In het verlengde van het vierde uitgangspunt, waarbij wij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij bestaande gegevens en ontwikkelingen, kiezen wij ervoor om de monitoring op dit moment niet inhoudelijk uit te werken. Afhankelijk van de ontwikkelingen op landelijk niveau verwachten wij eind 2018 meer inzicht te kunnen geven in deze functies.

Verantwoording

Zoals de naam aangeeft is de verantwoordingsfunctie gericht op het afleggen van verantwoording aan de samenleving, via de raad. De centrale vraag hierbij is of het uitgestippelde beleid ook op het meest concrete niveau naar tevredenheid wordt uitgevoerd. Binnen deze verantwoordingsfunctie onderscheiden wij drie primaire onderwerpen:

1. Cliënttevredenheid
2. Doelrealisatie
3. Uitval & Wachttijden

- Ad 1)
- Wij vinden het belangrijk dat cliënten tevreden zijn met de dienstverlening die zij door de gemeente (bijvoorbeeld via de consulenten) of namens de gemeente (gecontracteerde zorgverleners) ontvangen. Vanuit het verantwoordingsmotief brengen wij dit op een geaggregeerd niveau in kaart.
- Ad 2)
- Met doelrealisatie duiden wij op de mate waarin de doelen zoals omschreven in de individuele integrale ondersteuningsplannen (op basis van de zelfredzaamheidsmatrix) daadwerkelijk gerealiseerd worden.
- Ad 3)
- Bij de monitoring geven wij speciale aandacht aan de elementen uitval (ingezette ondersteuningstrajecten die tussentijds afgebroken worden) en wachttijden (de tijd die verstrijkt tussen het vaststellen van de indicatie en de start van de behandeling).

In de onderstaande tabel is de basisindicatoren set op verantwoordingsniveau weergegeven.

Thema	Indicator	Bron
Client-tevredenheid	Tevredenheid cliënt over aanbieder	A
	Tevredenheid over de kwaliteit van de ondersteuning	C
	Tevredenheid cliënt over ‘keukentafelgesprekken’	C
	Verdere ontwikkeling: storytelling	D*
Doelrealisatie	Aantal (met succes) beëindigde trajecten	B
	Op- en afschaling van ondersteuningstrajecten	B*
	Effecten van de ondersteuning	C
	Productiecijfers, ontwikkeling en duiding hiervan	B
	Verdere ontwikkeling: reflectie professionals	D*
Uitval & wachttijden	Tijd tussen indicatie en start behandeling	B*
	% uitval en voortijdig afgesloten trajecten, inclusief reden	A, B
	Gemiddelde wachttijd	A
	Klachten	A
Bronnen:		
a. Periodieke rapportages van gecontracteerde zorgaanbieders & verantwoording subsidiepartijen;		
b. Ons klantvolgsysteem (GWS);		
c. Cliëntervaringsonderzoeken;		
d. Nog te ontwikkelen nieuwe instrumenten.		

Tabel 10: Basisindicatoren set verantwoording (*=verdere ontwikkeling noodzakelijk in 2017)

Agendavorming

De agendavorming richt zich op het in beeld brengen van wat er speelt in de samenleving en welke trends wij hierin zien. Hierbij vergelijken wij het beeld van Lansingerland met de situatie in andere gemeenten (bijvoorbeeld de regio of gelijksoortige gemeenten) en kijken wij naar de ontwikkeling van dit beeld (bijvoorbeeld een toe- of afnamen van middelengebruik onder jongeren). Op basis van deze bevindingen kunnen wij bij het opstellen van beleid de juiste prioriteiten en accenten leggen.

In het voorliggende beleidsplan hebben wij de agendavorming vorm gegeven door o.a. de trendanalyse. In het kader van het vormgeven van de monitoren stellen wij in deze paragraaf een vaste set van indicatoren vast. Bij de Midterm Review in 2020 brengen wij deze indicatoren en de ontwikkeling opnieuw in beeld.

De onderwerpen waar wij op ons hier bij de monitoring op richten komen overeen met de thema’s uit de doelenschema’s:

1. Samenleving
2. Jeugd
3. Volwassenen
4. Ouderen

In de onderstaande tabel is de basisindicatoren set op agendavormingsniveau weergegeven. Hierbij hebben wij conform het vierde uitgangspunt gekozen voor een breed palet aan indicatoren en bronnen, om zo een breed beeld te schetsen van de huidige situatie en ontwikkelingen.

Thema	Indicator	Bron
Samenleving	% buurtbewoners die voor elkaar klaarstaan	A
	% vrijwilligerswerk in de nabije toekomst	A
	% matig tot zeer ernstig eenzaam	F
	% actief in verenigingsleven	A
Jeugd	Jongeren met jeugdhulp, naar soort	A
	% voortijdig schoolverlaters	A
	% kinderen in echtscheidingssituaties	A
	Tevredenheid kwaliteit ondersteuning (Jeugd)	B
	Middelengebruik Jeugd	F
	% obesitas, roken, drinken, drugs, gamen, seksueel actief, etc.	F
	% bereik populatie CJG	D
	% 15-22 jarigen dat onderwijs volgt	I
Volwassenen	% jeugdwerkloosheid	E
	Waardering gezondheid	A
	% weerbare en kwetsbare inwoners	A
	Beëindigde re-integratievoorzieningen	E
	Aantal bijstands-, WW- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	J
	Middelengebruik Volwassenen	F
	% niet werkende werkzoekenden	H
Ouderen	% van cliënten Wmo die ook hulp ontvangen van een naaste	B
	% van de mantelzorgers die de zorg wel/niet aankan	B
	Zorgafname: productiecijfers, ontwikkeling en duiding hiervan	C
	Kwaliteit van de geboden ondersteuning (Wmo)	B
	Aandeel ouderen (75+) dat zelfstandig gehuisvest is	G
Bronnen:		
a. www.waarstaatjegemeente.nl ;		
b. Client ervaringsonderzoeken		
c. Rapportage aanbieders		
d. Kwartaalrapportage CJG		
e. Interne administratie & klantvolgsysteem		
f. GGD-monitor		
g. Gemeentelijk Basis Administratie (GBA)		
h. UWV		
i. DUO		
j. CBS		

Tabel 11: Basisindicatoren set agendavorming

Sturen

In deze nota richten wij ons op de sturende rol die de raad heeft gedurende de looptijd van het voorliggende beleidsplan. Het kader hierbij wordt gevormd door de twee primair functies die de raad als uitvloeisel van haar volksvertegenwoordigende functie heeft:

- Kaderstellen**
De raad stuurt op hoofdlijnen. Hierbij staan de zogenaamde 3W-vragen centraal: Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten? Kaderstelling staat hierdoor bijna gelijk aan opdrachtformulering. De kaders die de raad stelt zijn immers op te vatten als opdrachten en randvoorwaarden, waarbinnen het college een bepaald onderwerp uitwerkt en ter hand neemt.
- Controleren**
De controlerende rol van de raad hangt nauw samen met de kaderstelling. Als in de kaderstellende opdracht het doel en de daarbij behorende kaders concreet zijn aangegeven, kan de raad achteraf bezien of het doel binnen de daarvoor gestelde kaders is bereikt. De controlerende functie van de raad is zowel gericht op het uitgevoerde beleid als op de financiële resultaten. In brede zin kunnen wij dit beschouwen als de uitvoering van PDCA-cyclus.

In de onderstaande matrix hebben wij horizontaal de 3W vragen uit de kaderstellende rol geplaatst en verticaal de PDCA cyclus. De invulling van de matrix geeft de sturingsinstrumenten van de raad aan.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat mag het kosten?
Plan Beleid vaststellen	LL standaard & beleidsaccenten	Inkoop	Financieel kader
Do uitvoering	Uitvoeringsplannen Q2-3 2017	Inkoop en subsidierelaties	Voor- & najaarsnota, jaarrekening (Half)jaarlijks
Check controleren	Rapportage sociaal domein Halfjaarlijks		
Act (bijstelling)	Midterm Review 2020	Rapportages accenten Jaarlijks	Begroting Jaarlijks

Figuur 6: Sturingsmatrix Sociaal Domein (rood=beleid, groen= uitvoering, oranje=financieel)

Hiernaast lichten wij de concrete invulling van het bovenstaande schema toe. Hiertoe onderscheiden wij vier clusters van sturingsmogelijkheden.

1. Vaststellen beleid

Het belangrijkste onderdeel van de invulling van de kaderstellende rol ligt in het vaststellen van de voorliggende beleidsnotitie. Deze bevat een integrale beschrijving van de 3W-vragen.

Met het vaststellen van deze nota wordt de basis voor de ‘plan’-functie van het Sociaal Domein voor de komende 4 jaar vastgelegd. Op basis van de hierna volgende stappen 2, 3 en 4 wordt dit in deze periode uitgewerkt en geëvalueerd (2), gemonitord (3) en financieel gestuurd (4).

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat mag het kosten?
Plan Beleid vaststellen	LL standaard & beleidsaccenten	Inkoop	Financieel kader
Do uitvoering	Uitvoeringsplannen Q2-3 2017	Inkoop en subsidierelaties	Voor- & najaarsnota, jaarrekening (Half)jaarlijks
Check controleren	Rapportage sociaal domein Halfjaarlijks		
Act (bijstelling)	Midterm Review 2020	Rapportages accenten Jaarlijks	Begroting Jaarlijks

2. Uitwerken en evalueren beleid

Na de vaststelling van deze notitie wordt dit beleid gedurende 2017 uitgewerkt en in uitvoeringsplannen gevat. De voortgang van zowel het algemene beleid als de uitvoeringsplannen wordt twee maal per jaar aan de raad gerapporteerd in de ‘rapportages sociaal domein’.

In het eerste kwartaal van 2020 volgt een zogenaamde *midterm review*, waarin wij de stand opmaken over de met het beleid bereikte effecten. Op basis van deze resultaten kan besloten worden het beleid, zoals geformuleerd onder stap 1, fundamenteel bij te stellen.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat mag het kosten?
Plan Beleid vaststellen	LL standaard & beleidsaccenten	Inkoop	Financieel kader
Do uitvoering	Uitvoeringsplannen Q2-3 2017	Inkoop en subsidierelaties	Voor- & najaarsnota, jaarrekening (Half)jaarlijks
Check controleren	Rapportage sociaal domein Halfjaarlijks		
Act (bijstelling)	Midterm Review 2020	Rapportages accenten Jaarlijks	Begroting Jaarlijks

3. Monitoren

De concrete uitvoering van het geformuleerde beleid is een collegebevoegdheid. De criteria van het afwegingskader (§7.1) vormt hierbij de basis voor de wijze waarop het college dit vormgeeft.

De uitvoering van de inkoop zelf is een bedrijfsmatige activiteit die buiten het beleidsmatige kader valt. De sturingsfunctie van de raad richt zich op de resultaten hiervan. Hiertoe wordt de raad tweemaal per jaar geïnformeerd door middel van de rapportages sociaal domein. In deze rapportages bevinden zich ook de in hoofdstuk 4 geformuleerde indicatoren ter monitoring. Specifiek ten aanzien van de vastgestelde beleidsaccenten stellen wij jaarlijks een voortgangsrapportage op.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat mag het kosten?
Plan Beleid vaststellen	LL standaard & beleidsaccenten	Inkoop	Financieel kader
Do uitvoering	Uitvoeringsplannen Q2-3 2017	Inkoop en subsidierelaties	Voor- & najaarsnota, jaarrekening (Half)jaarlijks
Check controleren	Rapportage sociaal domein Halfjaarlijks		
Act (bijstelling)	Midterm Review 2020	Rapportages accenten Jaarlijks	Begroting Jaarlijks

4. Financiële sturing

De stappen 2 en 3 zich richten zich primair op de inhoudelijke beleidsrealisatie. De financiële sturing richt zich specifiek op de financiële realisatie en de bijsturing hiervan.

De belangrijkste functie van de financiële sturing is het bewaken van de realisatie van de opgestelde budgetten. Door middel van de voor- en najaarsrapportages en de jaarrekening worden kosten-, en hierdoor productie-, over- en onderscheidingen gerapporteerd. Door het vaststellen van de kadernota en de begroting kan het beleid jaarlijks bijgesteld worden.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat mag het kosten?
Plan Beleid vaststellen	LL standaard & beleidsaccenten	Inkoop	Financieel kader
Do uitvoering	Uitvoeringsplannen Q2-3 2017	Inkoop en subsidierelaties	Voor- & najaarsnota, jaarrekening (Half)jaarlijks
Check controleren	Rapportage sociaal domein Halfjaarlijks		
Act (bijstelling)	Midterm Review 2020	Rapportages accenten Jaarlijks	Begroting Jaarlijks

Figuur 7: Clusters van sturingsmogelijkheden •

08 VERVOLG: UITVOERINGSAGENDA

In de voorgaande hoofdstukken hebben wij de doelstellingen, kaders en ambities voor het Sociaal Domein voor de periode 2018-2022 vastgelegd. In dit laatste hoofdstuk geven wij aan op welke wijze wij dit uit gaan werken en implementeren. Wij spreken in dit kader van een uitvoeringsagenda voor 2017. Deze agenda bestaat uit 5 stappen:

- 1. Uitvoeringsplannen beleidsaccenten;
- 2. Inkoop;
- 3. Bedrijfsvoering;
- 4. Monitoring;
- 5. Uitwerking monitoring op outcome-niveau.

In de volgende paragrafen lichten wij deze stappen kort toe.

Uitvoeringsplannen beleidsaccenten (Q2-Q3)

Nadat wij in deel A een keuze hebben gemaakt tussen de verschillende beleidsaccenten en ambitieniveaus werken wij deze uit in een (of meerdere) uitvoeringsplannen. In deze plannen leggen wij onder andere vast:

- a. Op welke wijze wij de (algemene) beleidsaccenten vertalen naar concrete activiteiten;
- b. Hoe wij deze activiteiten uit gaan voeren;
- c. Wanneer wij deze activiteiten uitvoeren;
- d. Hoe wij de voortgang en de realisatie van deze invulling meten en rapporteren.

Deze uitvoeringsplannen stellen wij op in het tweede kwartaal van 2017, met een mogelijke uitloop naar het derde kwartaal. Deze plannen stellen wij op in nauwe samenwerking met onze interne en externe partners en betrokken vakafdelingen. De uitwerking van beleidsaccent 3 (de leerlaar trekt aan de bel) geven wij bijvoorbeeld vorm samen met de onderwijsadviseurs en scholen. Deze uitvoeringsplannen leggen wij ter bespreking voor aan de gemeenteraad. Hierna gaan wij over tot de uitvoering van deze activiteiten, waarvoor wij diensten en producten zullen moeten inkopen (zie de volgende paragraaf).

Inkoop (Q1-Q2)

Op basis van de in hoofdstuk 7 vastgestelde criteria passen we in het eerste kwartaal de afwegingscriteria en beslisboom toe op de huidige contracten en subsidies in het sociaal domein en werken we een voorstel uit voor inkoop. Aan de hand van deze uitwerking bepalen wij in het tweede kwartaal van 2017 per ondersteuningsvorm/ contract:

- a. Waar wij prioriteit aan geven bij het opnieuw vormgeven/aanbesteden;
- b. Wat de meest geëigende vorm van inkoop is;
- c. Hoe wij dit vorm geven (bv. inkoop of subsidie, looptijd, etc.).

Op basis van de bovenstaande uitkomsten gaan wij vanaf Q2 of Q3 aan de slag met nieuwe aanbestedingen voor de inkoop. Vanwege de noodzakelijke procedure geven wij bij de uitvoering prioriteit aan de subsidies die wij in 2018 willen verlenen.

Bedrijfsvoering (Q2-Q4)

Voor het realiseren van de twee hierboven beschreven inhoudelijke activiteiten moeten ook elementen uit de bedrijfsvoering en de P&C-cyclus aangepast worden. Hierbij denken wij aan de volgende stappen:

- a. Juridische borging: het verankeren in de Verordening en Beleidsregels Sociaal Domein;

- b. ICT: het aanpassen van de digitale werkomgeving van bijvoorbeeld de afdeling Publiekszaken voor een juiste en volledige registratie;
- a. Communicatie en publieksinformatie: het volledig en tijdig informeren van diverse betrokkenen, zoals inwoners en aanbieders;
- b. Financiën: het verankeren van de wijzigingen in de gemeentelijke begroting;
- c. Personele organisatie: door onder andere de kennis van de medewerkers te actualiseren.

Monitoring

De basis-indicatorensets die wij in hoofdstuk 7 vastgesteld hebben dienen geoperationa-liseerd en in sommige gevallen verder ontwikkeld te worden. Een voorbeeld hiervan is het maken van een keuze over de rapportagevorm. Bijvoorbeeld bij klanttevredenheid: kiezen wij hierbij voor een rapportage per ondersteuningsvorm of over het totale Sociaal Domein? En gaan wij daarbij uit van een gemiddelde, een gewogen gemiddelde of een mediaan? Zo zijn meerdere keuzes te formuleren. Op basis van deze uitwerking stellen wij in Q4 een ‘0-meting’ van de vastgestelde indicatoren vast.

Uitwerking monitoring op outcome-niveau

Eerder in dit hoofdstuk gaven wij de complexiteit van monitoring op outcome-niveau weer. Gedurende 2017 volgen wij de ontwikkelingen op dit beleidsterrein op landelijk niveau. Afhankelijk van de ontwikkelingen verwachten wij eind 2018 meer inzicht te kunnen geven in deze functies.

De uitwerkingsagenda

In de onderstaande tabel hebben wij de uitwerkingsagenda 2017 samengevat.

2017	Q1	Q2	Q3	Q4
Beleidsaccenten	Besluitvorming beleidsplan	Opstellen uitvoerings-plannen	Aanbesteding diensten/ producten	
Inkoop	Subsidieregeling Sociaal Domein 2018	Publiceren Subsidiere-geling Sociaal Domein	Beoordelen en beschikken subsidies	
	Toepassen afwegingscriteria op huidige en nieuwe contracten Uitwerken voorstel voor inkoop		Aanbesteding (doorlopend)	
Bedrijfsvoering		Bedrijfsvoering en P&C-cyclus		
Monitoring		Operationalisering indicatoren		0-meting →
Outcome-monitoring	Landelijke ontwikkelingen volgen			Start monitoring op outcome-niveau →

Tabel 12: De uitwerkingsagenda (rood=beleid, groen= uitvoering, oranje=inkoop) •

Auteur: Team Sociaal Domein & Cultuur
Corsanummer: T16.13619
Datum: Januari 2017

Vormgeving: StudioLIN | graphic design, studiolin.nl